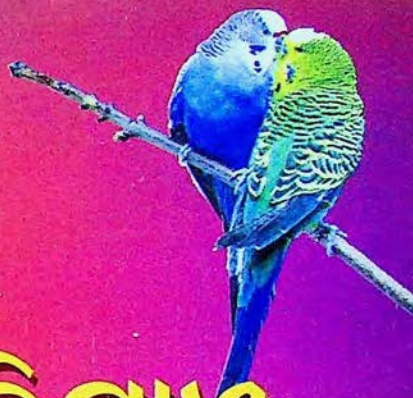


ଗୀତି କବିତା

# ଝରି ଝରିଯାଏ

ଡ. ଗୋବିନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ଦାଶ



# ଝରି ଝୁରିଯାଏ...

(ଗୀତି କବିତା ସଂକଳନ)

ଡ. ଗୋବିନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ଦାଶ

ଅବସରପ୍ରାପ୍ତ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ

ସାମନ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ସ୍ୱୟଂଶାସିତ

ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ, ପୁରୀ



ଜ୍ଞାନଯୁଗ ପବ୍ଲିକେଶନ

ଭୁବନେଶ୍ୱର

---

Email : [contact@gyanajuga.com](mailto:contact@gyanajuga.com)

Website : [www.gyanajuga.com](http://www.gyanajuga.com)

# ଝରି ଝୁରିଯାଏ...

(ଗୀତି କବିତା ସଂକଳନ)

କବି :

ଡ. ଗୋବିନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ଦାଶ

ପ୍ରକାଶନ ଉପଦେଷ୍ଟା :

ବିନୋଦ ବିହାରୀ ବିଶ୍ୱୋଇ

ମୋ: ୯୯୩୭୭୯୪୭୮୧

ପ୍ରକାଶକ :

ଜ୍ଞାନଯୁଗ ପବ୍ଲିକେଶନ

ଏନ୍-୬/୪ ୨୮, ଆଇ.ଆର୍.ସି. ଭିଲେଜ୍

ନୟାପଲ୍ଲୀ, ଭୁବନେଶ୍ୱର - ୧୫

ଫୋନ୍ ନଂ : ୦୬୭୪-୨୩୬୨୦୯୧

ଅକ୍ଷରସଜ୍ଞା :

ଦିଗମ୍ବର ମହାଲିକ

ପ୍ଲଟ୍ ନଂ. ୧୩୪, ଲେନ୍-୫, ଜଗନ୍ନାଥ ବିହାର,

ଭୁବନେଶ୍ୱର ୭୫୧୦୦୩,

(ମୋ) ୯୧୨୪୬୬୭୧୭୪

ପ୍ରଚ୍ଛଦ : ସତ୍ୟ ଗୋପାଳ

ପ୍ରଥମ ପ୍ରକାଶ : ୨୦୧୭

ମୁଦ୍ରଣ :

କ୍ରିଏଟିଭ୍ ଅପ୍‌ସେଟ୍,

ଭୁବନେଶ୍ୱର

ମୂଲ୍ୟ : ଟ.୧୦୦.୦୦

ଅକୁଳ ବାବୁ !  
ନୂଆକରି ସଂସାରକୁ ଆସି  
ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ବାଧୁ ଦେଇଛ  
ସଂପର୍କର ଶକ୍ତ ରଞ୍ଜରେ ।  
ପ୍ରତୀକ୍ଷାର ଅନ୍ତ ଘଟିଛି ।  
“ଝରି ଝୁରିଯାଏ”କୁ ଡୋଳିଦେଲି  
ତୁମରି ହାତରେ....

ଜେଜେବାପି



## ଝରି ଝୁରିଯାଏ ପଢ଼ିଲା ପରେ...

ଗୀତି କବିତା ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ଶରୀରର ଏକ ସୁକୋମଳ ଅଙ୍ଗ । ଏଥିରେ ଥିବା କଞ୍ଚନାର ଛିଟା, କାମନାର ସୀମାହୀନ ସାଗରର ଲୁଣାଜଳରେ ଭରିଦିଏ ଅସୁମାରୀ ସ୍ନିଗ୍ଧ ଶୀତଳତା, ମୃଦୁମଧୁ ମାଦକତା । ଅତୀତକେ ମନକୁ ଆପେ ଆପେ ଚାଣିନିଏ ଗହନ ସୂତିର କେଉଁ ନିଟୋପ ଗନ୍ଧିରା କୋଣକୁ । ଯେଉଁଠି ଚିର ଅପେକ୍ଷାମାଣ ନାୟିକା ଆପେ ଆପେ ପାହୋଟି ନେବାକୁ ହାତ ମେଲାଇ ବାଟ ଚାହିଁ ବସିଥାଏ ଖୁଆଳି ପ୍ରେମିକର ଆଗମନକୁ । ହେଉ ସେ ବର୍ଷାଭିଜା ରାତିର ଅଳସ ଲଗ୍ଗରେ, ଅବା ଫୁଲ ଫଗୁଣର ମିଳନ ବତୁରା ମନ-ବେଳାରେ, ଅଥବା ଶୀତ ସକାଳର କାଳୁଆ ଶିଶିରରେ ଭିଜା ଘାସ ଗାଳିଚାର ରଂଗସତ୍ତାରେ - ଅପେକ୍ଷାର ଶେଷ, ମିଳନର ସାହାଯ୍ୟରେ ମୁଖରିତ ହୋଇ ନ ଉଠିଲେ ବି ବିରହ ଭିତରେ ଶୁଭେ ମଧୁମିଳନର ବଂଶୀଧ୍ବନି, ପ୍ରୀତି-ସୂତିର ଅପାଶୋରା-ନହବତର ବାରବାର ଗୁଞ୍ଜରଣ ।

ଗୀତି କବିତା ଏକ ବ୍ୟକ୍ତିନିଷ ରଚନା ସତ, ଏଥିରେ ଥିବା ପ୍ରୀତି, ବିରହ, ମିଳନ, ଆଶା, ଆକାଂକ୍ଷା, ପ୍ରତାରଣା ଅଥବା ଅସଫଳ ପ୍ରେମ କାହାଣୀମାନ ଗାଇବା ବା ପଢ଼ିବା ଅବସରରେ ମନର କାନ୍ଦାସରେ ଆପେ ଆପେ ଆଂକିଦିଏ ଅନେକ ସୂତିର ରୋମାଞ୍ଚନର ଛିଟା । ଯେତେବେଳେ କବିର କଥା, ଶ୍ରୋତାର ମନଭୁଜକୁ ଏକ ଭାବ-ମଗ୍ନ କରୁଣତାରେ ଭରିଦିଏ, ସେଇଠି ଚିରସବୁଜ ହୋଇଉଠେ ପ୍ରୀତିର ପର୍ବ । ଜଣକର ପ୍ରୀତିଭିଜା ସଫଳ/ଅସଫଳର କାହାଣୀକୁ ଆଉଥରେ ଜୀବିତ କରାଇ ଦେବାର କ୍ଷମତା କେବଳ ଗୀତି କବିତାରେ ହିଁ ଥାଏ; ଯାହା ଝରିଲା ପରେ ଝୁରାଇ ଦେଇଚାଲେ ସମଗ୍ର ପ୍ରୀତିମନସ୍ କବିକୁଳକୁ ।

କହିବାରେ ଆଦୌ ବାହୁଲ୍ୟ ନାହିଁ ଯେ କବି ତ. ଗୋବିନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ଦାଶଙ୍କ କବିତାଗୁଡ଼ିକ ଅନେକତଃ ଏକ ଏକ ‘ରୁପାୟତ’ ଭଳି ମନେ ହେଲା । କବି ସାହିତ୍ୟର ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗରେ ସାଧନାରତ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ; ମନେହେଲା ଗୀତି-କୋଣାର୍କର ସେ ଜଣେ ସୁଦକ୍ଷ ବିନ୍ଦାଣୀ । କବିତାର ଶିଳାଗୃହରେ ସେ ସହଜରେ ଆଂକି ଦେଇଛନ୍ତି ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନାରାତିର ସ୍ନିଗ୍ଧ ବିଭୋରତା, ଦୂରାଗତ ନାଉରାର ବଂଶୀଧ୍ବନୀରେ ଅସୁମାରୀ ଉଚ୍ଚାଟନ, ବାରବାର ଶୁତିପଥକୁ କାମନାର ନିଆଁରେ ପୁନଃପୁନଃ ଜାଳିଦେବାକୁ ସମର୍ଥ କରିଛି । କବିତାଗୁଡ଼ିକ ଆପେ ଆପେ ମନେ ହେଉଛନ୍ତି ଆଉଟା ସୁନାର ଝଟଝଟ ଆଲୁକ୍ଷଣ ପରି । ଯାହାକୁ ପ୍ରତିଟି ଗୀତିମୁଗ୍ଧ ଗାୟକ ଗାୟିକା ଯେ ଆପଣା କଣ୍ଠରେ ଚିର ଅଭୁଜା କରି ରଖିବେ, ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହର ଅବକାଶ ନାହିଁ ।

ବାସ୍ତବିକ ଗୀତିକବିତାର ସାର୍ଥକତା ହିଁ ଗାୟନ କାଳରେ ସହଜରେ ଉପଲବ୍ଧ ହୋଇଉଠେ । ପଠନରେ ଯେତେ ଦୃଷ୍ଟି ଆସିଲେ ମଧ୍ୟ ଶୁଣିବା ପାଇଁ କାନ ଆତୁର-ଜାଗ୍ରତ ହୋଇ ଚାହିଁରହେ ।

କବିତାଗୁଡ଼ିକରେ ସୁନ୍ଦର କଳ୍ପନା ବିଳାସ ଏକ କାବ୍ୟିକ-ମୋହରେ ବାନ୍ଧି ଦେବାପାଇଁ ପାଠକ-ଶ୍ରୋତାକୁ ଅବିଳମ୍ବେ ପ୍ରେରିତ କରେ । କଳ୍ପନାର ଚିତ୍ରପଟରେ କହିବାର କଥାଗୁଡ଼ିକ କିପରି ସହଜରେ ଚିତ୍ରାୟିତ ତାହା ନିମ୍ନ ଉକ୍ତିମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଆଶୁ-ଅନୁମେୟ ।

ଆଖିର ଲୁହରେ ମାପିହୁଏ ନାହିଁ  
ଓଠରେ ହସର ଚଇତାଳି ।

ଅଥବା  
ତୁମଠୁଁ ଦୂରତା ଯେତେ ବଢ଼ିଯାଏ,  
ସେତେ ଜଳି ଜଳି ଯାଏ,  
ତୁମକୁ ସପନେ ଦେଖିବା ପାଇଁକି  
ରାତିକି ସାଙ୍ଗରେ ନିଏ,  
ଲୁହକୁ ଦେଇଛି ମେଘର ଠିକଣା  
ତୁମ ଦେହେ ବରଷିବା ପାଇଁ ।

ପୁନଶ୍ଚ  
ଉପରେ ହସୁଛି ଫୁଲେଇ ଆକାଶ  
ଉଡ଼େଇ ମେଘ,  
ଘେରିଛି କୁହୁଡ଼ି ପାହାଡ଼ ସେକଡ଼େ  
ଦିଶେନି ଦିଗ,  
ଝରା ସେଫାଳାର ଶେଷ ଅଭିସାର ରହିଛି ଚାହିଁ ।

ଏହିପରି ଅନେକ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତର ଉଦ୍ବୃତ୍ତି କରାଯାଇପାରେ ଅତି ସହଜରେ । ମାତ୍ର ସେ ସବୁକୁ ବିଚାରଶୀଳ ସର୍ଜନମୁଗ୍ଧ କବିମାନଙ୍କ ହାତରେ ଛାଡ଼ିଦେବାକୁ ମୁଁ ନିରାପଦ ମନେ କରୁଛି । କବିତାଗୁଡ଼ିକର ମଝିରେ ମଝିରେ ଯେଉଁଟିକେ ପ୍ରବହମାନତା କାହିଁ କାହିଁ ବାଧାପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଛି, ସେ ସବୁକୁ କବି ଟିକେ ସତେତନ ହୋଇ ବୃତ୍ତ-ସ୍ଵର-ଲୟ-ତାଳ ପ୍ରତି ଧ୍ୟାନଶୀଳ ହେଲେ ଆଗାମୀ ଲେଖାଗୁଡ଼ିକରେ ସେସବୁର ଆଶଙ୍କାରୁ ମୁକ୍ତ ହୋଇପାରିବେ ବୋଲି ଅତି ସହଜରେ ଅନୁମେୟ । କବିଙ୍କର କୃତିର ଅସୁମାରୀ ସଫଳତା କାମନା କରୁଛି । ଗୀତିକବିତା କ୍ଷେତ୍ରରେ ତାଙ୍କର ଅନୁପ୍ରବେଶକୁ ଅନେକ ଅନେକ ସ୍ଵାଗତ । କାମନା କରୁଛି ସେ ଯଶସ୍ଵୀ ହୁଅନ୍ତୁ । ତାଙ୍କର ଶ୍ରମ ସାର୍ଥକ ହେଉ ।

ଭୁବନେଶ୍ଵର

ତା: ୨୧.୦୭.୨୦୧୭

ଶୁଭେଚ୍ଛା ସହ

ବୃନ୍ଦାବନ ଜେନା

ବରିଷ୍ଠ ଗୀତିକବି ଓ ଗବେଷକ

## ଭୂମିକା

ସାହିତ୍ୟ ଓ ସଂଗୀତର ମିଳିତ ଆବାହନରେ ଗୀତିକବିତାର ଜନ୍ମ । ପରିଭାଷା ଓ ପରିପାଟୀରେ ଏହା ଆଧୁନିକ ଗଦ୍ୟକବିତା ଠାରୁ ଭିନ୍ନ । ଶବ୍ଦ ପ୍ରୟୋଗରେ ଶୁଖିଲା ଆଚରଣ ସରଳ, ସାବଲୀଳ, ମାର୍ଜିତ ଭାଷାର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବ୍ୟବହାର, ଛନ୍ଦର ସଫଳ ପ୍ରୟୋଗରେ ପରିପୁଷ୍ଟ ହୁଏ ଗୀତିକବିତାର ରୂପକଳ୍ପ ।

ଅନେକ ଗଦ୍ୟକବିତା ରଚନା କଲାପରେ ଗୀତିକବିତାର ମୋହରେ ପଡ଼ିଗଲି । ଗୋଟିଏ ଦିଓଟି ଲେଖୁଲେଖୁ ସତୁରାଟି କବିତାର ସୃଷ୍ଟି । ବଂଧୁମାନଙ୍କର ପରାମର୍ଶ କ୍ରମେ ସେହି କବିତା ସବୁକୁ ଏକାଠି କରି ସଂକଳନଟିଏ ପ୍ରକାଶ କରିବାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଲି । ମୋର ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ବଂଧୁ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ସରୋଜ ମିଶ୍ର ବହିଟିର ନାମକରଣ “ଝରି ଝୁରିଯାଏ” କରିଥିବାରୁ ତା’କୁ ଆନ୍ତରିକ ଧନ୍ୟବାଦ ଜଣାଉଛି ।

ଜୀବନର ପ୍ରତିଟି ଅବସ୍ଥା ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ କବିତା । ଅନୁଭବର ପରିସୀମା ଆକାଶ ପରି ପରିବ୍ୟାପ୍ତ, ସଂପର୍କର ପରିଭାଷାରେ ଗୀତିକବିତାର ସ୍ଥାନ କୌଣସି ଏକ ସଂଜ୍ଞା ଓ ସ୍ୱରୂପର ଅନେକ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱରେ । ଏକ ସରଳ ନିରୋଳା ହୃଦୟରେ ଆନନ୍ଦର ଫଳରୁ ବୁଝାଇବାରେ ଗୀତିକବିତାର ପାରଦର୍ଶିତା ସବୁକାଳରେ ସବୁଯୁଗରେ ଉଣା ଅଧିକେ ଉପଲବ୍ଧ ।

ଆକାଶ, ମାଟି, ପାଣି, ପବନ, ସମୁଦ୍ର, ପାହାଡ଼, ଝରଣା, ଜହ୍ନ, ତାରା, ପ୍ରେମ, ବିରହ, ମିଳନ, ବିଚ୍ଛେଦ, ଅନୁଭବ, ଅନୁଭୂତି, ଅଭିମାନ, ଅନୁରାଗ ଆଦିକୁ ନେଇ ମୋର କବିତା ରଚନା । ଆକାଶର ବିଶାଳତା, ମାଟିର ମୋହ, ପାଣି ଓ ପବନର ସଂଧାନ, ଜହ୍ନ ଓ ତାରାରେ ପ୍ରେମ ଓ ପ୍ରଣୟର ଉପଲବ୍ଧି ଓ ସଂସାରର ଚିରାଚରିତ ଚିତ୍ର ଓ ଦୃଶ୍ୟମାନ ଧାରା ମୋ ମନରେ ଉଦ୍‌ବେଳନ ସୃଷ୍ଟି କରିଛି ଯାହା ମୋତେ କବିତାମନ୍ତ୍ର କରିଦେଇଛି ଓ ମୁଁ ସମର୍ପିତ ହୋଇଯାଇଛି ମୋ ଲେଖନୀ ନିଃସୂତ ଗୀତିକବିତାଗୁଡ଼ିକ ପାଖରେ । ବର୍ଷମାଳା ଭିତରୁ ଅକ୍ଷରର ସଂଧାନ, ଅକ୍ଷରକୁ ଅକ୍ଷର ସହିତ ଯୋଡ଼ି ଶବ୍ଦ ଗଠନ, ଶବ୍ଦ ଓ ଶୈଳୀର ଅପୂର୍ବ ସମନ୍ୱୟରେ ଭାବର ପରିପ୍ରକାଶ ଓ କବିତାର ସୃଷ୍ଟି ।

ଏଥିରେ ସନ୍ନିବେଶିତ ସମସ୍ତ କବିତା ଗତ ବର୍ଷକ ଭିତରର ଲେଖାସବୁ । ସମୟର ଶୁଖିଲା ଭିତରେ କେଉଁ ଏକ ଅଦୃଶ୍ୟ ଶକ୍ତି ହାତ ଧରି ଲେଖେଇ ଦେଇଛି ସେ ସବୁକୁ । ସାହିତ୍ୟର ଉନ୍ନେଷ କାଳରୁ ସାହିତ୍ୟର ଆକାଶଟି ଶାନ୍ତ ଓ ସୁନୀଳ । ତାର ରୂପ ଲାବଣ୍ୟରେ ବିମୁଗ୍ଧ ପାଠକ ପାଠିକାମାନେ ପୁଲକିତ ଓ ଉଲ୍ଲାସିତ ହେଲେ ନିଜକୁ ଭାଗ୍ୟବାନ ମନେକରିବି ଓ ଶ୍ରମ ସାର୍ଥକ ହେଲା ବୋଲି ଭାବିବି ।

ଗୋବିନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ଦାଶ





୧. ଆସିବା ଓ ଯିବା	୧୩
୨. ଅଳସ ଆଖିର	୧୪
୩. ପ୍ରେମ କରି	୧୫
୪. ଆହତ ମନର	୧୬
୫. ତୁମ ଆଖି ଆଇନାରେ	୧୭
୬. ଝରି ଝୁରିଯାଏ	୧୮
୭. ଜୀବନ ଯାତ୍ରାର	୧୯
୮. ତୁମେ ଆସ ଧୀରେ ଧୀରେ	୨୦
୯. ଦିନ ସରିଗଲେ	୨୧
୧୦. ଭାରି ଭାରି ଲାଗେ	୨୨
୧୧. ଫୁଲ ହସେ	୨୩
୧୨. ହସିଲେ ଦିଶୁଛି	୨୪
୧୩. ନିରବି ଯାଏ	୨୫
୧୪. ଯେବେ ଖରାବେଲେ	୨୬
୧୫. ତୁମେ କବି ମୋର	୨୭
୧୬. ଜୀବନରେ ଯେବେ	୨୮
୧୭. ମନ ହୁଏ	୨୯
୧୮. ଫୁଲ ହୋଇ	୩୦
୧୯. ଚିକିଏ ହସ ପାଇଁ	୩୧
୨୦. ଏମିତି ବି କେତେ ଦିନ	୩୨
୨୧. ନିଜେ ତ ନିଜର ନୁହଁ	୩୩
୨୨. ଯିଏ ଯେତେ	୩୪
୨୩. ତୁମେ ଅଛ	୩୫
୨୪. ପ୍ରଥମ ଦେଖାରେ	୩୬
୨୫. ତୁମ ପାଇଁ	୩୮
୨୬. ଚାହାଣୀକୁ ମୋର	୩୯
୨୭. ତୁମ ଆଖି ଆଇନାରେ	୪୦
୨୮. ଛାଇ	୪୧
୨୯. ଅସରାଏ ମେଘ	୪୨
୩୦. କହିବାକୁ ଲାଜ	୪୩
୩୧. ଆଖିରେ ଆଖିରେ	୪୪
୩୨. ଜୀବନ ଅଛି ତ	୪୫
୩୩. ହାତ ଧରି ମୋ	୪୬
୩୪. ସପନର ପଥେ	୪୭
୩୫. ଭଲ ପାଇବାର	୪୮

୩୬. ଚାହିଁ ବସିଥିଲି	୪୯
୩୭. ତୁମେ ଆସ ଜନ୍ମ ହୋଇ	୫୦
୩୮. ଆମ ଗାଁ	୫୧
୩୯. ଧାର ଚାଲି	୫୨
୪୦. କେବେ କେବେ	୫୩
୪୧. ବାଟ ଚାଲୁ ଚାଲୁ	୫୪
୪୨. ଝିଅଟିଏ ମୁଁ ଗୋ	୫୫
୪୩. ହସର ପାତେରୀ	୫୬
୪୪. ଲୁହ ଗଢ଼ି ଆସେ	୫୭
୪୫. କହିଥିଲ ରାଣ ଦେଇ	୫୮
୪୬. ମୁଁ ଏକ ଭରା ନଈ	୫୯
୪୭. କେତେ ଆଶଙ୍କାରେ	୬୦
୪୮. ଆମ ଗାଁ ଗଳିରାସ୍ତା	୬୧
୪୯. ଫଗୁଣ ଆସିଛି	୬୨
୫୦. ତୁମେ ଗଢ଼ିଦେବ	୬୩
୫୧. ଜାଣି ପାରିଲିନି	୬୪
୫୨. ମୁଁ ତ ଅମାନିଆ	୬୫
୫୩. ଅନୁତାପ ଅନଳରେ	୬୬
୫୪. ବେଳ ଦେଖୁ	୬୭
୫୫. ଆମ ଗାଁ ଜନ୍ମ	୬୮
୫୬. ନିର୍ଜନ ଦ୍ଵୀପର	୬୯
୫୭. ପାପର ପୃଥ୍ବୀ	୭୦
୫୮. ଶ୍ରାବଣ ଲେଖୁଛି	୭୧
୫୯. ଆତୁର କଣ୍ଠରେ	୭୨
୬୦. ଭାସି ଆସେ	୭୩
୬୧. ସାଇ ଭଗବାନ	୭୪
୬୨. କାଳିଆ ଦେହରେ	୭୫
୬୩. ଭକ୍ତିର ଭାବରେ ବଂଧା	୭୬
୬୪. ସପନେ ଦେଖୁଲି	୭୭
୬୫. ସବୁ ସମ୍ଭାବନା	୭୮
୬୬. ଶାମୁକାଟିଏ ମୁଁ	୭୯
୬୭. ପାଦକୁ ଦିଅନା	୮୦
୬୮. ଆଖିକୁ ମାଗିଲି	୮୧
୬୯. ତୁମେ ଭାବୁଥିଲ	୮୨
୭୦. ମରିଗଲା ପରେ	୮୩

ଝରି ଝୁରିଯାଏ...



# ଆସିବା ଓ ଯିବା...

ଆସିବା ଓ ଯିବା ଲାଗିଛି ଏଠାରେ  
ଅସରନ୍ତି ଅନୁରାଗ  
ଅମାପ ସ୍ନେହର ଦରିଆ ଦେହରେ  
ଅନୁକୁଳ ପାଣିପାଗ ।୦।

ସକାଳ ସୁରୁଜ ଆସିଛି ଓହ୍ଲାଇ  
ସବୁ ସମ୍ଭାବନା ଧରି  
ଆଲୋକ ଅଂଧାର ଲୁଚକାଳି ଖେଳ  
ଦେଖ ଏଠି ମନଭରି  
ସୁଖର ଶ୍ରାବଣ ଆପଣେଇ ଅଛି  
ସମ୍ପର୍କର ଅଭିଷେକ ।୧।

ପବନ ବହୁଛି ବରଷା ଝରୁଛି  
ମାଟିରେ ଲାଗିଛି ମୋହ  
ଜହ୍ନ ଏଠି ଅଛି ଜୋଛନା ସାଥରେ  
ପାଗଳ ପ୍ରେମିକ ପ୍ରାୟ  
ଆପଣା କରିଲା କରମ ଫଳକୁ  
କରିନେବା ଉପଭୋଗ ।୨।

ଝରି ଝୁରି-ପାଏ..

୧୩

# ଅଳସ ଆଖିର...

ଅଳସ ଆଖିର ନୀଳଜହ୍ନ ତୁମେ  
ଅପାଶୋରା ଅନୁଭୂତି  
ପୁଲ ପଗୁଣର ପୁଲଝରି ତୁମେ  
ଅମାନିଆ ଜହ୍ନରାତି ।୦।

ଅଦିନ ମେଘର ଓଡ଼ଣା ତଳରେ  
ନିରୋଳା ଅନ୍ଧକାର ।  
ଚେତାଇ ଦେଉଛି ଅବଶ ଆଖିରେ  
ଆହତ ଅଶ୍ରୁଧାର  
ଭାଗ୍ୟ ସାଜିଅଛି ଭଗାରି ମୋ ସାଥେ  
ଦେଉନାହିଁ ସହମତି ।୧।

ଦରିଆ ଦେହରେ ଲହରୀ ଯେପରି  
ଅଶାନ୍ତ ଜେଉ ସାଜେ  
ଅନ୍ଧ ଆଖିର ଅନ୍ଧାରେ ତୁମକୁ  
ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ମୁଁ ଖୋଜେ ।  
ଝରା ବଉଳର ମଉଳା ମହକ  
ସହିଯିବି ମଥାପାତି ।୨।

# ପ୍ରେମ କରି...

ପ୍ରେମ କରି ମୋତେ କି ସୁଖ ପାଇଲ  
ପ୍ରତିଦାନେ ଦେଲ ପ୍ରତାରଣା  
ନଷ୍ଟ ନୀଡ଼ର ବାହୁଡ଼ା ପକ୍ଷୀ ମୁଁ  
ଖୋଜେ ମୁଁ ଟିକିଏ ଆଶ୍ୱାସନା ।୦।

ନୀରବ ରାତିର ନିଦ ଝରକାରେ  
ତୁମେ ଆସ ଯେବେ ସ୍ୱପ୍ନ ହୋଇ  
ଖିଆଲି ମନର ଖୋଲା ଦରଜାରେ  
ଦେହକୁ ମୋ ଜାକିକୁକି ଦେଇ  
ନିଃସଂଗ ବନରେ ନୀଳ ପ୍ରଜାପତି  
ଅବଶ ହୋଇଛି ମୋର ଡେଶ ।୧।

ଦେହ ଦେଉଳଟା ଖାଲି ପଡ଼ିଅଛି  
ଆସୁନା କାହିଁକି ଦିଅଁ ହୋଇ  
ଲକ୍ଷେ ଲାଲସାର ଅଭିସାର ତୋଳି  
ବସିଛି ତୁମର ବାଟ ଚାହିଁ  
ଆହତ ଆଶାର ଆକୁଳତା ମୋର  
କିଛି ନୁହେଁ ଭାଗ୍ୟ ବିତ୍ତମନା ।୨।



# ଆହତ ମନର...

ଆହତ ମନର ଦୂର ଦରିଆରେ  
ତୁମେ ରହିଗଲ ସ୍ମୃତି ହୋଇ  
ବିଗତ ଦିନର କଳାପଟା ପରେ  
ହସ୍ତୁଲ ମୋତେ ଭୁଲିଯାଇ ।୦।

ନିରବ ସଞ୍ଜର ନୀଳ ନିର୍ଜନତା  
ସାଇତା ପ୍ରେମର ପଦାବଳୀ  
ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ନିତ୍ୟେକ ବୟସ ଦେହରେ  
ବିଗତ ରାତିର ଚଇତାଳି  
ହାରିଯାଇଥିବା ହୃଦୟରୁ ମୋର  
ଚାଲିଗଲ ତୁମେ ଦାଗଦେଇ ।୧।

ସବୁଜ ସ୍ବପ୍ନର ପ୍ରତି ପାହାଚରେ  
ସୁନ୍ଦର ସ୍ମୃତିର ପାଦଚିହ୍ନ  
ସମୟ ନଇର ବଢିଲା ସୁଅରେ  
ଭାସିଯାଏ ଆଶା ସବୁଦିନ  
ମୁଁଠାଏ ମମତା ଗୋପାଏ ସ୍ନେହରେ  
ରହିବକି ତୁମେ ବନ୍ଦୀ ହୋଇ ।୨।

# ତୁମ ଆଖି ଆଇନାରେ...

ତୁମ ଆଖି ଆଇନାରେ

ଝଟକୁଛି ରୂପା ଜରି ଜହ୍ନ

ତୁମ ଓଠ ଇଲାକାରେ

ବରଷୁଛି ସୁଖର ଶ୍ରାବଣ ।୦।

ଜୀବନ ଦୀପରେ ଦାଉଦାଉ ଜଳେ

ସ୍ମୃତିର ସଳିତା ଯେତେ

ଭଲ ପାଇବାର ଭୁଲ ବୁଝାମଣା

ଜୀବୁଡ଼ି ଧରିଛି ମୋତେ

ମୋ' ଦେହର ଦେଉଳକୁ ପ୍ରିୟା

ତୁମେ ଆସୁଥାଅ ସବୁଦିନ ।୧।

ଲାଜର ଲହରୀ ଛୁଇଁଯାଏ ଆସି

ପ୍ରେମର ଦରିଆ କୁଳ

ସେ ଦରିଆ ବୁକେ ଚରାଟିଏ ପରି

ଦିଶୁଥାଅ ଅବିକଳ ।

କେଉଁ ବାହାନାରେ ଲୁଚିଯାଅ

ତୁମେ ମନେଭରି ଅଭିମାନ ।୨।

ଝରି ଝୁରିଯାଏ..

୧୭

# ଝରି ଝୁରିଯାଏ

ବର୍ଷା ଭିଜା ରାତି

ଶ୍ରାବଣ ସାଥୀରେ

ଖୋଜିବୁଲେ ତୁମେ କାହିଁ ବୋଲି

ନିଘୋଡ଼ ନିଦରେ

ସପନ ଦେଖାରେ

ଶୋଇଥାଅ ଫୁଲ ଶେଯ ପାରି ।

ତୁମେ ଯେ ଅଳସ କନ୍ୟା ପ୍ରେମର ଫଲଗୁରେ

ଦିଶ ଆହୁରି ସୁନ୍ଦରୀ । ୦ ।

ତୁମ ଅଜାଣତେ ବର୍ଷା ଯେବେ

ମଥାପିଟେ ଦାଣ୍ଡ ଦରଜାରେ

ଭାରି ଭାରି ଆଖି ପତା ମୁଦି

କଥା ହୁଅ କେତେ ମୋ ସାଥୀରେ

ତୁମେ ଯେ ବିଳମ୍ବି ଉଠ ନିଝୁମ ରାତିରେ ବର୍ଷାକୁ

ସାଥୀ ମନେକରି । ୧ ।

ଓଦା ସରସର ଦେହ ତୁମ

ଖୋଜେ ଯେବେ କାହାର ପରଶ

ଲାଜେ ଲାଜେ ଝରି ଝୁରିଯାଏ

କରି ମନ ଅବଶ ବିବଶ

ଭିଜା ମାଟି ମହକରେ ପ୍ରିୟା ତୁମେ ଝୁମିଯାଅ

ବେଗେ ମନ ଭରି । ୨ ।

# ଜୀବନ ଯାତ୍ରାର...

ଜୀବନ ଯାତ୍ରାର ପ୍ରତି ପାହାଚରେ  
ନିଖୁଣ ତୁମର ପାଦଚିହ୍ନ  
ଉଆଁସି ରାତିର ନିର୍ଜନ ପ୍ରହରେ  
ତୁମେ ସତେ ଏକ ମଲାଜହ୍ନ । ୦ ।

ହଜି ଯାଇଥିବା ଦିନଗୁଡ଼ା ସବୁ  
ଖୋଜିଲେ ଏବେ ବି ମିଳେନାହିଁ  
ଲିଭିଯାଇଥିବା ମନରୁ ସରାଗ  
ରହିଯାଏ ଖାଲି ସ୍ୱପ୍ନ ହୋଇ  
ନିଜର ନିଜର କହି କାହିଁ ଦେଲ  
ପ୍ରେମର ସହରୁ ନିର୍ବାସନ । ୧ ।

ପ୍ରଥମ ପ୍ରେମର ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି  
କାହିଁକି କରଲ ଅସଫଳ  
ହୃଦୟରେ ଯାଗା ରଖିଦେଇଗଲ  
ଭାବିଲେ ହେଉଛି ଅସମ୍ଭାଳ  
ହାତଛାଡ଼ି ଚାଲିଗଲ ନ କହିକି  
ବୁଝାକରି ସବୁ ଆୟୋଜନ । ୨ ।

# ତୁମେ ଆସ ଧୀରେ ଧୀରେ...

ତୁମେ ଆସ ଧୀରେ ଧୀରେ

ସ୍ବପ୍ନର ସହରେ

ପାହାଡ଼ି ନିଦର କୋଳେ

ଶୋଇଯିବା ପରେ ।

ମନଖୋଲା ହସ ହସି ଲୋଟିଯାଅ

ଲାଜରେ ଲାଜରେ । ୦ ।

ତୁମ ହସେ ଫୁଟିଥାଏ ସୁନାର ଗୋଲାପ

ଆଖିରେ ବି ଭରିଥାଏ ପ୍ରେମର ପୁଲକ

ସ୍ବପ୍ନ ହୁଏ ବୃନ୍ଦାବନ କେଡ଼େ ବେଗି

ତୁମେ ଆସିବାରେ । ୧ ।

ରାତି ପାହିଯାଏ ତୁମ ଆଖି ଅଳସରେ

କଥା ସରିଯାଏ ତୁମ ଦେହ ପରଶରେ

ମନେ ଭରି ଅଭିମାନ ଚାଲିଯାଅ

ସପନ ଶେଷରେ । ୨ ।

ଝରି ଝୁରିଯାଏ...

୨୦

# ଦିନ ସରିଗଲେ...

ଦିନ ସରିଗଲେ ହାତ ପାହାନ୍ତରେ

ଧରାଦିଏ ଦୃଷ୍ଟ ସଞ୍ଜ

କାମ ସରିଗଲେ ମୁହଁ ବୁଲାଇକି

କର କେତେ ଦହଗଞ୍ଜ । ୦ ।

ତୁମ ଓଠାରେ ହସର ଦୀପାଳି

ଦିଶେ କେତେ ମନୋରମ

ତୁମ ପାଇଁ ଖାଲି ରଖୁଛି ସାଇତି

ଜହ୍ନରାତି ଅନୁପମ

ଅବସନ୍ନ ମୋର ଆଶ୍ୱପତା କହେ

ସବୁତ ତୁମରି ଖଞ୍ଜ । ୧ ।

ତୁମେ ଯାଅ ଭୁଲି ଭଲ ପାଇବାର

ପାଣିଟିଆ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି

ତୁମ ନଜରରେ ଗୋଲାପ ବଣରେ

ମୁଁ ଆହତ ପ୍ରଜାପତି

କେଉଁ ଭରସାରେ ସଜାଇଛ କୁହ

ମଉଳା ମାଳତୀ କୁଞ୍ଜ । ୨ ।

# ଭାରି ଭାରି ଲାଗେ...

ଭାରି ଭାରି ଲାଗେ ମୋର ଅନୁମାନ  
ଅନୁଶୋଚନାର ଅଶ୍ରୁରେ  
ଭସାମେଘ ଘର ଝରକା ପାଖରେ  
ଅମାନିଆ ଜନ୍ମ ଉଜିମାରେ ।୦।

ଘନ ଘୋର ବର୍ଷା କୋହଳାପବନ  
ଘୋଟିଗଲା ସାରା ଭ୍ରମଶୂଳ  
ଅଭାବି ମନର ଅବିଶ୍ୱାସୀ ଭାବ  
ପାଇଁଲାନି କିଛି ଅଳକୂଳ  
କାହା ଭରସାରେ କେଉଁ ଆଶା ନେଇ  
ବଂଚିବି ଏ ମିଛ ସଂସାରରେ ।୧।

ହାତ ପାହାନ୍ତାରେ ଯେତେ ସମ୍ଭାବନା  
ସବୁ ତ ମଉଳି ଗଲାପରେ  
ପ୍ରତି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ବଞ୍ଚୁଛି ମରୁଛି  
ସମୟ ନଦୀର ସୁଅଧାରେ  
ଧୂସର ମଉଳା ଆଶା ଆକାଶରେ  
ଏବେ ବି ମୁଁ ତୁମ ଅପେକ୍ଷାରେ ।୨।

# ଫୁଲ ହସେ...

ଫୁଲ ହସେ ଫଗୁଣରେ  
ପ୍ରିୟା ହସେ ଅଶ୍ୱିଣରେ  
ପ୍ରିୟାର ଓଠରେ ହସ ଫୁଲର ବେହରେ ବାସ  
ନାଚିଉଠେ କାହା ଇସାରାରେ ।୦।

ବାଜି ଉଠେ ମିଳନର  
ଶୁଭ ଶଙ୍ଖ ସାହାନାଉ  
ଚାରିଆଡେ ବସନ୍ତର  
ବାସ୍ନା ସବୁ ବିଶ୍ୱଦେଇ  
ଏମିତି ବେଳାରେ ପ୍ରିୟା  
ଅଭିମାନ କର କିଆଁ  
ଥରି ଉଠେ ଡରରେ ଡରରେ ।୧।

ତୁମକୁ ଭରସା କରି  
ବିତାଇଲି ଦିନରାତି  
ଦୁଃଖ ସୁଖ ସବୁ ସହି  
କରିଲି ତୁମକୁ ସାଥୀ  
ତୁମ ମନ ପରଦାରେ ତୁମ ଆଖି ପଲକରେ  
ଲୁଚିଯାଏ ଲାଜରେ ଲାଜରେ ।୨।



# ହସିଲେ ଦିଶୁଛି...

ହସିଲେ ଦିଶୁଛି ହସ୍ତିନାପୁର

ପରାଜିତ ପଶାଖେଳ

ରକ୍ତରେ ଭରିଛି ରାଗ ଅବିର

ଅମାନିଆ ଅସମ୍ଭାଳ । ୦ ।

ହାରିବାର ମନ ନେଇ ହାରିଗଲେ

ବାଧେ ନାହିଁ ବେଶୀ

ଜିତିବାର ଜିଦ୍ ନେଇ ଜିତିଗଲେ

ଲାଗେ ଭାରି ଖୁସି ।

ହାରିବା ଜିତିବା ଦୁଇଟି ରାସ୍ତା

ସେ ତ ରାତି ଓ ସକାଳ । ୧ ।

ଭୁଲିବାର ମନ ନେଇ ଭୁଲିଗଲେ

ମନେରହେ ନାହିଁ

ହେଜିବାର ସ୍ବପ୍ନ ନେଇ ଝୁରିହେଲେ

ମନେଯାଏ ରହି

ଭୁଲିବା ହେଜିବା ଦୁଇଟି ଭାବ

ସରଳ ଆଉ ଜଟିଳ । ୨ ।

# ନୀରବି ଯାଏ...

ନୀରବି ଯାଏ ଚାରିଆଡ଼  
ଝଡ଼ ପରେ ପରେ  
ନରମି ଯାଏ ଜଳୁଥିବା  
ନିଆଁ ଛାତି ତଳେ । ୦ ।

ପ୍ରେମର ଝଡ଼ ଉଠେ ପ୍ରେମିକର  
ଅସଫଳ ଅଭାବି ମନରେ  
ଲୁହର ଜହର ଝରି ଆଖିକୁ  
ଓଦାକରେ କେଡ଼େ କାଜଦାରେ  
ହଜିଲା ଦିନ ହେଜି ସୁଏ  
କାହିଁ ବଳେ ବଳେ । ୧ ।

ଆଖିକୁ ଦିଶୁଛି ସବୁ ଅଲୋଡ଼ା  
ଅସମର୍ଥ ସମଗ୍ର ପୃଥିବୀ  
ପ୍ରେମରେ ଖୋଜୁଛି ଖାଲି ଅବୁଝା  
ଅମାନିଆ ମନ ପ୍ରତିଛବି  
ପ୍ରୀତିଭରା ଫଲଗୁ ଝରେ  
ନିଭୁତ ବେଳାରେ । ୨ ।

# ଯେବେ ଖରାବେଲେ...

ଯେବେ ଖରାବେଲେ ନିର୍ଜନ ପ୍ରସ୍ତରେ  
ଚାରିଆଡ଼ ଲାଗେ ଖାଁ ଖାଁ  
ପ୍ରେମର ପଣତ ପାରି ଦେଇ ତୁମେ  
ଶୁଆଇ ଦିଅ ମୋର ଗାଁ । ୦ ।

ଚାହାଣୀ ତୁମର ଚାତକ ପରିକା  
ହସ ତ ବରଷା ଧାର  
ନଜର ତୁମର ନିଜର ହେବାକୁ  
ସବୁ କରିଦେଇ ପର  
ସୁନାର କଙ୍କଣ ଲୋଭରେ ପଡ଼ି ମୁଁ  
ଭୁଲିଗଲି ବାପା ମାଆ । ୧ ।

ଭଲ ପାଇବାର ବନ୍ଧବାଡ଼ ଡେଇଁ  
ଶିଶୁଗଳି କ'ଣ ପ୍ରେମ  
ଅଜାଣତେ ମୋର ଏତେ ସରି ହେଲି  
କରିଦେଲ ବଦନାମ ।  
ପାହାନ୍ତି ପହର ପୁନିଅ ଜହ୍ନରେ  
ଲେଖିଦେଲ ମୋର ନାଆଁ । ୨ ।

# ତୁମେ କବି ମୋର...

ତୁମେ କବି ମୋର

ମୁଁ ତୁମ କବିତା

ତୁମେ ଦୀପଶିଖା

ମୁଁ ତାର ସଜ୍ଜିତା

କେଉଁ କପାଳର କାରୁକାକୀ ତୁମେ

ମୁଁ ଚିରୁଡ଼ାଏ ଚନ୍ଦନର ଚିତା ।୦।

ତୁମେ ଗୀତ ମୋର

ମୁଁ ତା'ର ରାଗିଣୀ

ତୁମେ ଚିପାଖାତା

ମୁଁ ପରା ଚିତ୍ତଶୀ

କେଉଁ ଆକାଶର ଅରୁନ୍ଧତୀ ତୁମେ

ମୁଁ ଅସ୍ତଗାମୀ ବିଦାୟୀ ସବିତା ।୧।

ତୁମେ ସ୍ୱପ୍ନ ମୋର

ମୁଁ ଯେ ସମ୍ଭାବନା

ତୁମେ ଆଶା ମୋର

ମୁଁ ତ ଆଶ୍ୱାସନା

କେଉଁ କାହାଣୀର କଳାବତୀ ତୁମେ

ମୁଁ ପ୍ରାଣବତ୍ତ ପ୍ରଣୟର କଥା ।୨।

# ଜୀବନରେ ଯେବେ...

ଜୀବନରେ ଯେବେ ଶେଷଥର ଲାଗି  
ତୁମକୁ ଭେଟିଲି ମୁହିଁ  
କହିବାର ମୋର ବହୁକିଛି ଥିଲା  
କହିତ ପାରିଲି ନାହିଁ । ୦ ।

ସନ୍ଦେହୀ ମନ ମୋ ବୁଝିଗଲା ସବୁ  
ଘଟିଥିବା ଘଟଣାକୁ  
ଅପବାଦ ଦେଇ ଭୁଲି ଯାଇଥିଲି  
ତୁମ ଭଲ ପାଇବାକୁ  
ତଥାପି ତ ତୁମେ ରହିଥିଲ ମୋର  
ହୃଦୟରେ ଦାଗ ହୋଇ । ୧ ।

ଉଡୁଥିବା ଗୁଡ଼ି ଲୁଚିଗଲା କାହିଁ  
ନଟେଇରୁ ଛିଡ଼ି ଯାଇ  
ସମ୍ପର୍କର ଡୋର ଛିଡ଼ି ଯାଇଥିଲା  
ସତେ ସବୁଦିନ ପାଇଁ  
କାହା ଜସାରାରେ ପାଖକୁ ଆସିଲା  
ବଳେ ବଳେ ଧରା ଦେଇ । ୨ ।



# ମନ ହୁଏ...

ମନ ହୁଏ କୁହୁତାନ

କଳାର କୁହୁକ

ଜହ୍ନହୁଏ ପୁଲବନ

ମଧୁର ମହକ

ସେ ମନର ଡେଣା ନାହିଁ

ସେ ଜହ୍ନ ଅଗଣା ନାହିଁ

ତଥାପି ସେ

ଉଡୁଥାଏ ରାଜଜ ଗୋଟାକ ।୦।

ଜାତି ଜାତି ପୁଲ ପୁଟେ

ସେ ବନରେ

ମନ ହୋଇ ପ୍ରଜାପତି

ଉଡିବୁଲେ

ସତେ ଏକ ପାଗଳ ପ୍ରେମିକ ।୧।

ଜହ୍ନ ଲୁଚିଯାଏ ଭସା

ମେଘ ଦେହେ

ମେଘ ଘୁଞ୍ଚିଯାଏ ଜହ୍ନ

ଥବା ଯାଏ

ସତେ ଏକ ଅଳିଭା ଆଲୋକ ।୨।

# ଫୁଲ ହୋଇ...

ଫୁଲ ହୋଇ ଯେବେ

ଦେଇପାରିଲାନି ଫୁଲକ

ଜହ୍ନ ହୋଇ ଯେବେ

ଦେଇପାରିଲାନି ଆଲୋକ

ସେ ଫୁଲକୁ କେହି ଲୋଡ଼େ ନାହିଁ ସେ ଜହ୍ନଟି

ଲାଗେ ଖାଲି ଦୁଃଖ ଦୁଃଖ ।୦।

ଫୁଲରେ ତିଆରି ଶେଯ

ହେଲା ନାହିଁ ଭୋଗ

ଜହ୍ନ ଖେଳିଲାନି ପାଶେ

ଦେଇ ଅନୁରାଗ

ତାହୁଁ ତାହୁଁ ଭୁଲିଗଲି ଜହ୍ନର ଜୋଛନା

ପୁଣି ଫୁଲର ମହକ ।୧।

ଲୋଡ଼ା ହେଲା ଫୁଲ ଯେବେ

ମରଣ ଦେହରେ

ଜହ୍ନ ଦେଖି ଲୁଚିଗଲା

କାହା ବିରହରେ

ମଉଳିଗଲା ସେ ଫୁଲ ତାହୁଁ ତାହୁଁ ଜହ୍ନ

ଦିଶେ ମଳିନ ବିମୁଖ ।୨।

# ଟିକିଏ ହସ ପାଇଁ...

ଟିକିଏ ହସ ପାଇଁ

ଏତେସବୁ ଆୟୋଜନ

କ୍ଷଣିକ ମୃତ୍ୟୁ ପାଇଁ

ଅଲୋଡ଼ା ଏହି ଜୀବନ । ୦ ।

ହସରେ ମାତି ମୁଁ ହରାଇଛି

ମୋର ସବୁକିଛି

ମୃତ୍ୟୁକୁ ଭାବି ଭାବି ଡରରେ

କେମିତି ବଞ୍ଚିଛି

ଆଖି ଲୁହେ ମାପୁଛି

ମୋର ପ୍ରାଣର ସ୍ୱୟନ । ୧ ।

ସୁଖର ସଂଧାନ କରେ ମୋତେ

ଖାଲି ଆନନ୍ଦନା

ବିଷୟ ବଂଧନେ ବାନ୍ଧି ହୋଇ

ହୁଏ ବାଟବଣା

ସୁଖରେ ଦୁଃଖରେ ମୁଁ

ଘାରିହୁଏ ପ୍ରତିଦିନ । ୨ ।



# ଏମିତି ବି କେତେ ଦିନ...

ଏମିତି ବି କେତେଦିନ ବଂଚିବି ମୁଁ ଆଉ  
ବାଲିରେ ବାଂଧୁବି ବଂଧୁ ବେଳ ଆଉଁ ଆଉଁ  
ମାରିବ ଶୂନ୍ୟ ଲହଡ଼ି ବନ୍ଧ ପଡ଼ିବ ଭୁସୁଡ଼ି  
କଥା କହୁ କହୁ । ୦ ।

ସୁଅ ମୁହଁ ପତର ମୁଁ  
କୁଟାଶୁଏକୁ ଖୋକୁଛି  
ଯେତେ ଲୁଚାଇଲେ ମୋର  
ଗୋଡ଼ ଦିଇଟା ଦିଶୁଛି  
ଭାଗ୍ୟଟା ସଳଖ ବୋଲି ଏତେଦିନ ବଂଚିଗଲି  
କାଳ ହେଉ ହେଉ । ୧ ।

ସୁନାର ମାୟା ମିରିଗ  
ଯେବେ ମୋତେ ଦେଖାଦେଲା  
ମରିଚିକା ପଛେ ଧାଇଁ  
ଜୀବନଟା ବିତିଗଲା  
ପାଉଲିନି ଥଳକୁଳ ହେଲି ମୁଁ ଭାବବିହ୍ୱଳ  
ଦୁଃଖ ସବୁ ସବୁ । ୨ ।

# ନିଜେ ତ ନିଜର ନୁହଁ...

ନିଜେ ତ ନିଜର ନୁହଁ

କିଏ କାହିଁ ହେବ ମୋ ନିଜର

କାହାକୁ କହିବି ନିଜ

କାହାକୁ ବା କହିବି ସେ ପର ।୦।

କାନକୁ ଦି'କାନ ହେଲେ କଥା

ହୁଏ ବ୍ୟଥାର କାରଣ

କହିହୁଏ ନାହିଁ ସବୁବେଳେ

ଶାନ୍ତ ମଧୁର ବଚନ

କାହାକୁ ସୁହାଏ ପୁଣି

କିଏ ହୁଏ ନିରବ ନିଷ୍ଠୁର ।୧।

ବଢ଼ିଲା ନଈ ଯେମିତି

ଧାରେ ଧାରେ କୁଳ ଖାଇଯାଏ

ବାଧୁଲା କଥା ହୃଦକୁ

ସେମିତିକା ନଷ୍ଟ କରିଦିଏ

ହାରିବା ଜିତିବା ହୁଏ

ନିଜେ ମୋ ସାଥୀ ଜୀବନର ।୨।

ଝରି ଝୁରିଯାଏ..

୩୩

# ଯିଏ ଯେତେ...

ଯିଏ ଯେତେ କଥା କହିଯାଉ ପଛେ  
ତୁମ ନାଆଁରେ  
ବଞ୍ଚୁଥିବାଯାଏ ରହିଥିବ ତୁମେ  
ମୋ ହୃଦୟରେ ।୦।

ଅମାନିଆ ତୁମ ଅଭିମାନ ଭରା  
ଚାହାଣୀ ଦେଖୁ  
ଡରିଯାଏ ନାହିଁ ଚଳେଇ ନିଏ ମୁଁ  
ଭରସା ରଖୁ  
ହାରିବା ଜିତିବା ଭାଙ୍ଗିବା ଗଢ଼ିବା ତୁମ ହାତରେ ।୧।

ଲୁହର ସାଗରୁ କୋହ ମୋର ସବୁ  
ଲହରୀ ହୁଏ  
ଗହନ ନିଦରେ ସ୍ବପ୍ନ ରାଇଜର  
କୂଳକୁ ଛୁଏଁ  
ଅନାଇ ବସିଛି ତୁମ ଆସିବାକୁ ଏଇ ବେଳାରେ ।୨।

# ତୁମେ ଅଛ...

ତୁମେ ଅଛ ଏବେ ଅନେକ ଦୂରରେ  
ଶୀତଳ ସବୁଜ ରାତି  
ଅବୁଝା ମନକୁ ବୁଝେଇବା ପାଇଁ  
ଦେଉଛି ମୋ ହାତ ପାତି । ୦।

ହାରିବା ଜିତିବା ହସିବା କାନ୍ଦିବା  
ସହଚର ଜୀବନର  
ଜିଇଁବା ପଣକୁ ଆପଣେଇବାକୁ  
କିଏ ଅଛି ଆପଣାର  
ବଳକା ଜୀବନ କାଟିଦେବା ପାଇଁ  
ତୁମକୁ କରିବି ସାଥୀ । ୧।

ଆଶାର ଆକାଶ ଅବଶ ହୋଇଛି  
ଜନ୍ମ ହୁଏ ବାଟବଣା  
ଅଶାନ୍ତ ମନ ମୋ ବିଳପି ଉଠୁଛି  
ଖୋଜୁଛି ତୁମ ଠିକଣା  
ଖୁଆଳି ଭାବର ଖେଳୁଆଡ଼ ସାଜି  
ବିତାଇବି ଦିନରାତି । ୨।

# ପ୍ରଥମ ଦେଖାରେ...

ପ୍ରଥମ ଦେଖାରେ

ପ୍ରିୟା ଭାରି ଲାଜ କଲା

ସ୍ବପ୍ନରେ ସ୍ବପ୍ନରେ

ସିଏ ମୋତେ ଧରା ଦେଲା ।

ମିଠା ମିଠା ତା ଓଠର କଥା

ହସରେ ହସରେ ତା'ର ନଜର ଲାଗିଲା । ୦।

ରାତି ପାହିଗଲା ପରେ

ସ୍ବପ୍ନ ହଜିଯାଏ

ନିଜ ଭାଗିଗଲା ପରେ

ରାତି ପର ହୁଏ

ପ୍ରିୟାକୁ ଚାହିଁଦେଲେ ସେ

ମୁହଁକୁ ପୁଲାଇ

ସ୍ବପ୍ନକୁ ଭାବିଲେ ବି ସେ

ଭୁଲି ହୋଇଯାଏ

ସୁନ୍ଦର ସେ ପୁଲବନ ଜଳୁଥିବା ଯଉବନ

ମୋତେ ପାଗଳ କରିଲା । ୧।

ଝରି ଝୁରିଯାଏ...

୩୭

ରାତିର ଓଡ଼ଣା ତଳେ  
ସ୍ବପ୍ନର ସାଗର  
ଭାସି ଭାସି ଯାଏ ମୋର  
ବୋଇତ ସ୍ବପ୍ନର  
ନାଲି ଅଧରରେ ତା'ର  
ଫୁଟିଛି ଗୋଲାପ  
ଅମାନ୍ନିଆ ବନ୍ଧସରେ  
ପ୍ରୀତିର ପୁଲକ  
ଲାଜ ଲାଜ ସରାଗରେ ଅନୁପମ ଆବେଗରେ  
ମୋତେ ମହକାଇ ଦେଲା । ୨।

ଝରି ଝୁରିଯାଏ..

୩୭

# ତୁମ ପାଇଁ...

ତୁମ ବିଶ୍ୱାସର ପାହାଚରେ ଦେଖି  
ସବୁଜସୁନ୍ଦର ରଙ୍ଗ  
ତୁମ ପାଇଁ ମୁହିଁ ରଖିଛି ସାଜତି  
ଅସୁମାରୀ ଅନୁରାଗ ।୦।

ସବୁବେଳେ କୁହ ପଳାଇ ଆସିବ  
ଯେଉଁଠି ଥିଲେ ବି ମୁହିଁ  
କେଉଁ ଅପରାଧେ କରିଦେଲ ପର  
ମୋତେ ସବୁଦିନ ପାଇଁ  
ମନ ଝରକାର ପରଦା ସେକଡ଼େ  
ଏବେ ତୁମେ ଅସ୍ତରାଗ ।୧।

କଥାଦେଇ ତୁମେ କଥା ରଖୁଲନି  
ବିଜୟି ଉଠୁଛି ମନ  
ନିଃସଂଗ ରାତିର ନିର୍ଜନ ଦ୍ୱାପରେ  
ଦେଇଗଲ ନିର୍ବାସନ  
ନିଖୋଜ ଜହ୍ନର ଭାବନେଇ ତୁମେ  
ସାଜିଗଲ ପଳାତକ ।୨।

# ଚାହାଣୀକୁ ମୋର...

ଚାହାଣୀକୁ ମୋର ପିନ୍ଧିଦିଅ ତୁମ

ଆଖିରେ କଳଜ ଗାର କର

ଓଠର ହସକୁ ନେଇଯାଅ ତୁମେ

ସବୁଦିନ ପାଇଁ ସାଥୀ କରି ।୦।

ଲାଜକୁ ମୋହର ବୋଲି ହୋଇଯାଅ

ଦେହରେ ତୁମର ବାସ୍ନା ଭଳି

ବିରହ ବେଦନା ଝୁରି ହେଉଥାଅ

ଅନ୍ତରେ କୋହର ଧୂପ ଜାଳି

ଭରସାରେ ମୋର ଦେଖିଯାଅ ଥରେ

ଭଲ ପାଇବାର ବାହାଦୁରି ।୧।

ରକତ ମୋହର ଜଳୁଥାଉ ତୁମ

ସିନ୍ଦୂରେ ସିନ୍ଦୂର ଗାର ହୋଇ

ପ୍ରେମକୁ ପରାଣ ଦେହରେ ମିଶାଅ

ସବୁ ବ୍ୟଥନକୁ ଏଡ଼ିଦେଇ

କଅଁଳ ହାତରେ ପିନ୍ଧିଦିଅ ମୋର

ଆଶାକୁ ଦି'ପଟ ଶଙ୍ଖାକରି ।୨।

ଝରି ଝୁରିଯାଏ..

୩୯



# ତୁମ ଆଖି ଆଇନାରେ...

ତୁମ ଆଖି ଆଇନାରେ ଦିଶିଯାଏ  
କେତେ ଚିହ୍ନା ମୁହଁ  
ତୁମ ନଖ ଦରପଣେ ନାଚିଉଠେ  
ହଜିଥିବା ଦେହ ।୦।

କୋହଭରା ହୃଦୟରେ କାହିଁ ମୋତେ  
ସବୁବେଳେ ଖୋଜ  
ଶୋକାତୁର ସମୟର ସବାରୀରେ  
ପାଇବା ସହଜ  
ନିରବ ଅଶ୍ରୁର ନିରୋଳା ନିଆଁରେ  
ମୋତେ ଜାଳିଦିଅ ।୧।

ଜଳିଗଲା ପରେ ମୋ ପୋତା ଦେହର  
ପାଖେ ଟିକେ ବସ  
ଭଲପାଇବାର ଭରସା ଟିକକ  
ହୋଇଛି ପାଉଁଶ  
ଯେତେ ଖୋଜିଲେ ବି ଯେତେ ଚାହିଁଲେ ବି  
ମୋତେ ଭୁଲିଯାଅ ।୨।

# ଛାଇ

ଭଲଲାଗେ ମୋତେ ଭାରି ଭଲଲାଗେ

ଛାଇ ସହ କଥା ହେବା ପାଇଁ

ଛାଇ ବଢ଼େ ଛାଇ କମେ ଚାଲିଥାଏ

ଆଲୋକରେ ଅନ୍ଧକାର ହୋଇ ।୦।

ଛାଇକୁ ଡରଇ କଅଣ କରୁଛି

ମୁଁ ଯେ କାଳେ ସିଏ ଦେଖୁଦେବ

ସମୟ ସୁବିଧା ଦେଖୁ ଚାରିଆଡ଼େ

ସିଏ ସବୁ କହି ଚାଲିଥିବ

ଏଠି ଅଛି ସିଏ ପୁଣି ଏଠି ନାହିଁ

କେତେବେଳେ ଦିଶେ ରହି ରହି ।୧।

ଛାଇଆସେ ନିଶବଦେ ଚୁପି ଚୁପି

ଆନନ୍ଦରେ ହୁଏ ମୁଁ ଅଧାର

ଛାଇକୁ କରଇ ସାକ୍ଷୀ ଲେଖିଥିବା

ଅନୁଭୂତି ଭରା କାହାଣୀର

ଚାଲୁଛି ମୁଁ କେଉଁକାଲୁ ଚାଲୁଥିବି

ହାତ ଚା'ର ଧରାଧରି ହୋଇ ।୨।

## ଅସରାଏ ନେଇ...

ଅସରାଏ ମେଘ ଏଠି ବର୍ଷିଗଲା ପରେ  
 ଭିଜାମାଟି ମହକରେ ଛୁଏ ମୁଁ ବିଭୋର  
 ଅଶାନ୍ତ ଅନ୍ଧାର ରାତି ପାହିଗଲା ପରେ  
 ଭେଟେ ମୁହିଁ କ'ଣିଆ ସଫେଦ୍ ସକାଳ । ୦ ।

ମେଘ ସହ କଥା ହୁଏ ଅତି ଗୋପନରେ  
ଆକାଶକୁ ଲୁଚେଲ ଲୁଚେଲ ଧୀରେ ଧୀରେ  
ବର୍ଷା ହୋଇ ଝରିଯାଏ ମେଘକୁ ଆଡ଼େଇ  
ଜାଣେନାହିଁ ମାଟି ଓଦା ହୁଏ କେତେବେଳେ  
କଥା ସରେ ନାହିଁ ହେଲେ ରାତି ପାହିଯାଏ  
ଛାଡ଼ିଯାଏ ସ୍ୱପ୍ନରିଜା ପାହାଡ଼ ନିଦର । ୧।

ସକାଳର ସରଳିଆ ସୁଖ ନେଇ ମୁଁ ଯେ  
 ଖୋଜୁଥାଏ ବିଗତ ରାତିର ସ୍ବପ୍ନସବୁ  
 ଦୂର ଦୂର ଭାବନେଇ ପାଖେଇ ଆସିଲେ  
 ସବୁକିଛି ଦୂରେଇ ଯାଆନ୍ତି ଭାବୁ ଭାବୁ  
 ଦୂର ପାଖ କିଛି ନାହିଁ ପରିବେଶ ଖାଲି  
 ସଂପର୍କର ସୂତ୍ରଧର ଆଗାମୀ ଦିନର ।୨।

# କହିବାକୁ ଲାଜ...

କହିବାକୁ ଲାଜ କର କାହିଁ  
ମୋତେ ଭଲ ପାଅ ବୋଲି  
ଦେଖିଦେଲେ ଲୁଚିଯାଅ କାହିଁ  
ମନ ଲାଗେ ମରୁ ବାଲି ।୦।

ଦେହର ଅଳସ ନେଇଯାଏ  
ତୁମ ହାତର ପରଶ  
ଚେନାଏ ଚେତନା ଭରେ ନାହିଁ  
ତୁମ ମନରେ ବିଶ୍ୱାସ  
ଯେତେ ବୁଝାଇଲେ ବୁଝ ନାହିଁ  
କେଡ଼େ ବେଗେ ଯାଅ ଚାଲି ।୧।

ସମ୍ପର୍କର ହାତ ବଢ଼ାଇଲେ  
ଖାଲି କର ନାହିଁ ନାହିଁ  
ମିଠା ମିଠା କଥା ଦିଇପଦ  
ରହିଯାଏ ସ୍ମୃତି ହୋଇ  
ବିଜ୍ଞାସ ବିଭୋର ସାରାରାତି  
କେମିତି ବା ଯିବି ଭୁଲି ।୨।

# ଆଖିରେ ଆଖିରେ...

ଆଖିରେ ଆଖିରେ

ତୁମେ କଥା କୁହ

ଚାହାଣୀରେ ମୋତେ

କେତେ ଭଲ ପାଅ

ତୁମର ଅଳସ ଦେହେ ପ୍ରୀତିର ପରଶ ପାଇଁ

ମୋତେ ପାଗଳ କରାଅ । ୦ ।

ହୃଦୟରେ ଜଳୁଥାଏ

ଭଲ ପାଇବାର ନିଆଁ

ଚାରିଆଡ଼େ ଦିଶୁଥାଏ

ତୁମ ପ୍ରେମର ଦୁନିଆ

କଥାରେ କୁହୁକ ଡୋରି

ମିଠା ମିଠା ଶବ୍ଦ କହି

ମୋତେ ଟିକେ ସ୍ନେହ ଦିଅ । ୧ ।

ତୁମକୁ ଦେଖିବା ଦିନୁ

ଦେହେ ଆସେ ଶିହରଣ

ଭଲ ପାଇବାର ନିଶା

ମନେ ଆଣେ ଆଲୋଡ଼ନ

ଲାଜ ଲାଜ ଆଖିରେ ଗୋ

ସରାଗରେ ମୋ ସାଥରେ

ପ୍ରିୟା ପଦେକଥା ହୁଅ । ୨ ।

# ଜୀବନ ଅଛି ତ...

ଜୀବନ ଅଛି ତ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଅଛି  
ବେଳ ଥାଉଁ ଥାଉଁ ବଂଧ ବାନ୍ଧୁଛି  
ଅବେଳରେ ଯେବେ କେବେ ଦେଖାହୁଏ କାହା ସଙ୍ଗେ  
ଖାଲି ତା' ନିଜ କଥା ସିଏ କହି ବସୁଛି ।୦।

ମାୟା ତ ମୋହିଛି ମନ ଆକାଶ  
କାମନା କରିଛି ଦୁଃଖ ପ୍ରକାଶ  
ବିଷୟ ଧରିଛି ଇନ୍ଦ୍ରି ଜାବୁଡ଼ି  
ନିଶ୍ଵାର ମିଳିବ କେବେ କେଜାଣି  
ଦୁନିଆର ରଂଗମଂତେ ଅଭିନୟ ସାରି ନିଜ  
କେଡ଼େବେଗେ ସିଏ ଏଠୁ ପଳାଇ ଯାଉଛି ।୧।

ସୁଖକୁ ଖୋଜୁଛି ଖାଲି ଏ ମନ  
ଭୁଲିଯାଇ ସବୁ ମାନ ସମ୍ମାନ  
ଆପଣାଇବାକୁ ଦୁଃଖ ଯେତେକ  
କେହି ରାଜି ନୁହେଁ ରାଜଜ ଯାକ  
ଭରସାରେ କାହାର ସେ ଅପେକ୍ଷା କରିବ ଏଠି  
ଚାହୁଁ ଚାହୁଁ ତା ସୁଖର ଦିନ ସରି ଆସୁଛି ।୨।

# ହାତ ଧରି ମୋ...

ହାତଧରି ମୋ ଚାଲିବ କହୁଛ  
ହେଲେ ପାରୁନ ଚାଲି  
କହିବ କହିବ କହୁଛ ଖାଲି  
ହେଲେ କହୁନ ଖୋଲି । ୦ ।

ଓଠର ବିଳରେ ଫୁଟିଛି ଫୁଲ  
ତା'ର ଦେଖା ନାହିଁ  
ଝରଣା ଜଳରେ ଖେଳୁଛି ଛାଇ  
ଉପର ଓ ତଳ ହୋଇ  
ସକାଳ ସୁନେଲୀ ଖରାରେ ଦେଖ  
ମୁହଁ ପଡ଼େ ଝାଉଁଳି । ୧ ।

ଭଲରେ ଭଲରେ ବଞ୍ଚିବ ତୁମେ  
ମୋତେ ବି ପାଶୋରି ଦେଇ  
କଥାରେ କଥାରେ କହିବ ମୋତେ  
ସତରେ ଗପଟେ ହୋଇ  
ମରିବା ଆଗରୁ ଦେଖିବି ମୁଁ ଯେ  
ଖୁସିରେ ଅଛ ବୋଲି । ୨ ।

# ସପନର ପଥେ...

ସପନର ପଥେ ମୋର ଅଜାଣତେ  
ତାକେ କିଏ ମୋତେ ବାରମ୍ବାର  
ମୋ ଆଖି ଧାରରେ ଲୁହ ସାଗରରେ  
ଭାସିଯାଏ ସୂତିର ସମ୍ଭାର ।  
କିଏ ଆସି କାନେ ମୋ କହିଯାଏ  
ତୁମେ ଖାଲି ମୋର ନିହାତି ନିଜର । ୦ ।

ତୁମ ଦେହରେ ଅଳସ ଭାଙ୍ଗୁଥିଲା  
ଫୁଲର ଫଗୁଣ  
ତୁମ ସାଥରେ ଆଳାପ କରୁଥିଲା  
ସୁଖର ଶ୍ରାବଣ  
ତୁମ କଥାରୁ ଝରି ପଡୁଥିଲା  
ଅସରାଏ ପ୍ରେମ ଭଲ ପାଇବାର । ୧ ।

ସମୟ ସୁଅରେ ଭାସି ଯାଉଥିଲା  
ଅନେକ ଭାବନା  
ଆଶାର ଡୋରିରେ ବଂଧା ହୋଇଥିଲା  
କେତେ ଯେ କଷ୍ଟନା  
ଚହଲିଗଲା ମନ ମାନିଲାନି  
କିଛି ଯେ ବନ୍ଧନ ନିଜର ହେବାର । ୨ ।



# ଭଲ ପାଇବାର...

ଭଲ ପାଇବାର ସରଳରେଖାଟି  
ବଙ୍କା ଦିଶିଲା  
ଏତେଦିନ ଆମେ ଏକାଠି ରହିକି  
କି ଲାଭ ହେଲା । ୦ ।

ବଢ଼ିଲା ଗଛଟି ଫୁଲ ଫଳ ଥାଇ  
ପଡ଼େ ଝାଉଁଳି  
ଏମିତି ଲାଗୁଛି ଟିକେ ପବନରେ  
ପଡ଼ିବ ଟଳି  
ଭଲ ପାଇବାକୁ ଭୁଲିଯିବା ପାଇଁ  
ମନ ଚାହିଁଲା । ୧ ।

ଯାହା ଚାହୁଁଥିଲି ତୁମଠାରୁ ମୁହିଁ  
ଦେଲନି କାହିଁ  
ଯାହା ଖୋଜୁଥିଲି ତୁମ ଭିତରେ ମୁଁ  
ପାଇଲି ନାହିଁ  
ଏକ ଗୋଲାପଟେ କେଡ଼େ ବେଗେ ଫୁଟି  
ମଉଳି ଗଲା । ୨ ।

ଝରି ଝରିଯାଏ...

୦

# ଚାହିଁ ବସିଥିଲି...

ଚାହିଁ ବସିଥିଲି ତୁମ ଆସିବାକୁ  
ଆସିଲ ନାହିଁ  
ବାମନ ହାତଟା ବଡ଼ାଏ ଜହ୍ନକୁ  
ପାଇବି କାହିଁ । ୦ ।

ମେଘର ଝରକା ପାଳେ ଜହ୍ନ ହୋଇ  
ଦେଖିଲ ମୋତେ  
ପବନ ଦୋଳିରେ ଝୁଲି ହାତଠାରି  
ଡାକିଲ କେତେ  
ଭାଷା ବାଦଲରେ ଭାସି ଥଳକୁଳ  
ପାଇଲି ନାହିଁ । ୧ ।

ଉପରେ ହସ୍ତଟି ପୁଲେଇ ଆକାଶ  
ଉଡ଼େଇ ମେଘ  
ଘେରିଛି କୁହୁଡ଼ି ପାହାଡ଼ ସେକଡ଼େ  
ଦିଶେନି ଦିଗ  
ଝରା ଶେଫାଳିର ଶେଷ ଅଭିସାର  
ରହିଛି ଚାହିଁ । ୨ ।

# ତୁମେ ଆସ ଜନ୍ମ ହୋଇ...

ତୁମେ ଆସ ଜନ୍ମ ହୋଇ ଆକାଶେ ମୋ  
ଖାଲି ହଜିଯିବା ପାଇଁ  
ଭସାମେଘ ସାଂରେ ଖେଳିବାକୁ ସତେ  
କିଆଁ କର ନାହିଁ ନାହିଁ । ୦ ।

ବରଷା ବତାସେ ଓଦା ଦେହ  
ତୁମ ଲାଜ କରେ  
କେଡ଼େବେଗି ତୁମେ ଲୁଚିଯାଅ  
ଘନ ଅନ୍ଧାରରେ  
ଚିରଦିନ ତୁମେ ହୃଦୟରେ ମୋର  
ରହିଯାଅ ଦାଗ ହୋଇ । ୧ ।

ପିନ୍ଧିଲେ ତୁମକୁ ଛିଟଗାଢ଼ୀ ଖଣ୍ଡେ  
ଭାରି ଭଲ ମାନେ  
ଅଳସ ଆଖିରେ କଜଳର ଗାର  
ମୋ ମନକୁ ଜିଣେ  
ଆହୁରି ସୁନ୍ଦରା ଦିଶୁ ଥାଅ ତୁମେ  
ଅଭିମାନୀ ମନ ନେଇ । ୨ ।

# ଆମ ଗାଁ...

ଆମ ଗାଁ ମଶାଣି ଦିଶୁଛି  
ମୋତେ ସ୍ବର୍ଗ ଦ୍ବାର  
କି ଧନୀ ଗରିବ ଏଠାରେ  
ସବୁ ଏକାକାର ।୦।

ରାଶି ରାଶି ପାପପୁଣ୍ୟ  
ସବୁ ଜଳିଯାଏ  
ଜନ୍ମଠାରୁ ମୃତ୍ୟୁଯାଏ  
ଯାହା ଅର୍ଜିଥାଏ  
ପବିତ୍ର ତାହାର ମାଟି କୋଟି କୋଟି  
ତା'ରେ ନମସ୍କାର ।୧।

ମୃତ୍ୟୁ ଅଟେ ଚିରନ୍ତନ  
ସତ୍ୟ ଓ ଶାଶ୍ବତ  
ତାକୁ ଆଶ୍ରା ଦେଇ କରେ  
ଜୀବନ ସାର୍ଥକ  
ମାଟି ଦେହେ ମିଶିଯାଏ ପଞ୍ଚଭୂତେ  
ଗଜା ଏ ଶିରୀର ।୨।

# ଧୀର ଚାଲି...

ଧୀର ଚାଲି ତୁମର ଯେ  
ମଥାରେ ଓଡ଼ଣା  
କେତେଦିନ ରହିଥିବ  
ଅଜଣା ଅଶୁଣା ।୦।

ଗୁଣୁ ଗୁଣୁ ଗାଉଅଛ  
କିଏ ବା ଶୁଣିବ  
ମନେ ମନେ ଭାବୁଥିଲେ  
କିଏ ବା ଜାଣିବ  
ସନ୍ଦେହୀ ମନ ତୁମର ଦିଏ ଖାଲି  
ଅଶେଷ ଯନ୍ତ୍ରଣା ।୧।

ଭିତରେ ଭିତରେ କାନ୍ଦ  
କାହିଁ କ'ଣ ପାଇଁ  
ମନ ଭରି କାମ କର  
ଛଟ୍ଟା ଅନୁଯାୟୀ  
ସବୁଥିରେ ଅଭିମାନ କାହିଁ କର  
ତୁମକୁ ହିଁ ଜଣା ।୨।

ଝରି ଝୁରିଯାଏ...

# କେବେ କେବେ...

କେବେ କେବେ ଦେଖୁଥିଲେ ତୁମ ଫଟୋ  
ମନେପଡେ ଦୁଃଖିର ଦିନ  
କେବେ କେବେ ଭାବନାରେ ଭୟ ଆସେ  
ଭାବି ତୁମ ଖୁଆଳି ଜୀବନ ।୦।

ତୁମେ ଥିଲ ଭଲପାଇବାର  
ସନ୍ତକ  
ତୁମେ ଥିଲ ମୋ ଭିତର ରାଜ୍ୟ  
ଗୋଟାକ  
ତୁମେ ଥିଲ ଯେତେଦିନ  
ଅଭିମାନ ଖାଲି ଅଭିମାନ ।୧।

ହାତରେ ଧରିଛି ତୁମ ବକ୍ଷେଇ  
ଫଟୋଟି  
ଲାଗେ ମୋତେ କଥା କୁହ ସତେକି  
ଆକଟି  
ତୁମ ବିନା ବଂଚିବାଟା  
ମୋତେ ଲାଗେ ମରଣ ସମାନ ।୨।

# ବାଟ ଚାଲୁ ଚାଲୁ...

ବାଟ ଚାଲୁଚାଲୁ ଗୋଡ଼ ଖସିଗଲେ  
ହୋଇଯାଏ ମୁଁ ଯେ ବେସାହାରା  
ଗପ ଶୁଣୁଶୁଣୁ ନିଦ ହୋଇଗଲେ  
ଶୋଇଯାଏ ଭଲେ ରାତିସାରା । ୦ ।

ତୁମଠୁ ପାଇଛି ପ୍ରଥମ ପ୍ରେମର  
ନିଟୋଳ ନିର୍ଭର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି  
ତୁମେ ତ ମୋହର ପ୍ରୀତି ପାରିଜାତ  
ନିଛକ ପ୍ରେମର ପରିଣତି  
ଅଦିନ ମେଘର ଅବୁଝା ଆକାଶ  
ଖୁସିରେ ହେଉଛି ଆତ୍ମହରା । ୧ ।

ତୁମ ହାତ ଲେଖା ଚିଠିଟିକୁ ପଢ଼ି  
ଜାଣିଛି ତୁମର ମନକଥା  
ଯାହା ଲେଖି ଅଛ ମୋତେ ତ ଲାଗୁଛି  
ମୁଁ ହୋଇଛି ତୁମ ମୁଣ୍ଡବ୍ୟଥା  
ଏବେବି ବସିଛି ତୁମବାଟ ଚାହିଁ  
ମୁଁ ଯେ ବସିବି ଜୀବନସାରା । ୨ ।

# ଝିଅଟିଏ ମୁଁ ଗୋ...

ଝିଅଟିଏ ମୁଁ ଗୋ ଝିଅଟିଏ  
ଆଶାର ଆକାଶେ ଉଡ଼ିବୁଲେ ମୁହିଁ  
ଆହତ କପୋତ ପକ୍ଷୀଟିଏ । ୦ ।

ଦୁନିଆ ଯାକରେ କେହି ଜଣେ ନାହିଁ  
ଯିଏ କି ନିଜର କରିଛି ମୋତେ  
ଝିଅ ଜନମଟା ପରଘରକୁ ଯେ  
କିଏ ବା ଜାଣେନା ଏହି ଜଗତେ  
ଦୁଇଟି କୁଳକୁ ହିତ ବୋଲି ମୁଁ ଯେ  
ଦୁହିତା ନାମରେ ତକା ହୁଏ । ୧ ।

ମୋତେ ନେଇ ଗଡ଼ା ହେବା ପୃଥ୍ବୀଟା  
ଧୀରେ ଧୀରେ ମୋତେ ଯାଇଛି ଭୁଲି  
ଜାୟା, ଭଗ୍ନା, କନ୍ୟା ରୂପେ ଦେଖାଦେଇ  
ସବୁରି ମନରୁ ଯାଇଛି ଚାଲି  
ଭିନ୍ନ ଉପାଦାନେ ଗଡ଼ା ମୋ ଶରୀର  
ପରକୁ ଆପଣା କରିନିଏ । ୨ ।



# ହସର ପାଚେରୀ...

ହସର ପାଚେରୀ ସେକଡ଼େ ଆମ ଗାଁ  
ମୋତେ କାନ୍ଦିବାର ଦିଶେ  
ଲୁହର ପରଦା ତେଜୁଁ କୋହ ଛାଡ଼ି  
ତଳୁ କେଡ଼େ ବେଗେ ଆସେ ।୦।

ତୁମ ଓଠାରେ ହସ  
ମନ ମୋହେ  
ତୁମ ଆଖିରେ ଲୁହ  
କାନ୍ଦ ହୁଏ  
ହସରେ କାନ୍ଦରେ ଗଡ଼ା ଏ ଜୀବନ  
କେବେ କାନ୍ଦେ କେବେ ହସେ ।୧।

ଆଲୋକର ସଂଧାନରେ  
ତୁମେ ଯାଅ  
ଅନ୍ଧକାର ଦୂର ହେବା  
ଦେଖୁଥାଅ  
ଆଲୁଅ ଅନ୍ଧାର ଭରା ଏ ଜୀବନ କେବେ  
କେବେ ଲୁଚେ କେବେ ଦିଶେ ।୨।

## ଲୁହ ଗଢ଼ିଆସେ...

ଲୁହ ଗଢ଼ିଆସେ କୋହହୋଇ  
ଉଦାସ ହୃଦୟ ଛୁଇଁଦେଇ  
ଅନ୍ଧାର ଆଖିର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ସୁଡ଼ଙ୍ଗ ସବୁଦିନ  
ପାଇଁ ବୁଜିଦେଇ ।୦।

ସ୍ମୃତିର ସଡ଼କ ଲଂବିଯାଏ ଦୂର ଅତୀତକୁ  
ପ୍ରିତାର ପୁଲକ ବହିଯାଏ ନିଘୋଡ଼ ନିଦକୁ  
ତୁମେ ଆସ ଜହ୍ନର ଆଲୁଅ ପରି ରାତିକୁ ମୋ  
ଦିନ କରିଦେଇ ।୧।

ସବୁ ଠିକ୍‌ଥିଲା ଯେତେଦିନ ପାଖେ ପାଖେ ଥିଲ  
ଚାଲିଗଲିନି ଯେ ଚାରିକଡ଼ ଶୂନ୍ୟ କରିଦେଲ  
ସ୍ବପ୍ନରେ ସେ ଅବିକଳ ରୂପ ତୁମ ଦେଖୁ ଦେଖୁ  
ଯାଏ ଆଜି ହୋଇ ॥୨

# କହିଥିଲ ରାଣ ଦେଇ...

କହିଥିଲ ରାଣ ଦେଇ

ମୋତେ ଆସିବାକୁ

ନ କହିକି ଚାଲିଗଲ

କାହିଁ ସେ ପାରିକୁ । ୦ ।

ତୁମ ଯିବା ପରେ ସରିଗଲା

ସବୁ ସୁଖ

ଜୀବନଟା ସାରା ଏବେ ଦୁଃଖ

ଖାଲି ଦୁଃଖ

ତୁମ ଛବି ଭଲଲାଗେ

ଖାଲି ଭାବିବାକୁ । ୧ ।

ଖାଲି ଲାଗେ ଚାରିଆଡ଼

ତୁମ ଯିବା ପରେ

ଯେମିତି ନିଜର କେହି

ନାହାନ୍ତି ଏଠାରେ

ରହିଥାଅ ଏଇମିତି

ଆସନ୍ତା ଜନ୍ମକୁ । ୨ ।

# ମୁଁ ଏକ ଭରା ନଈ...

ମୁଁ ଏକ ବଢ଼ିଲା ନଈ  
ବହିନିଏ ମୋ ସାଥରେ  
ସୁଖର ଶ୍ରାବଣ  
ମୁଁ ଏକ ଝୁଆଳି ମନ  
ବିହ୍ୱଳିଏ ଚାରିଆଡ଼େ  
ଆଶାର କିରଣ ।୦।

ଦୂର ଆକାଶରେ ମୁଁ ହସୁଥାଏ  
ଭଙ୍ଗି ଆସୁଥିବା ଜହ୍ନପରି  
ଭରା ଫଗୁଣରେ ମୁଁ ବାସୁଥାଏ  
ଫୁଟି ଆସୁଥିବା କଢ଼ପରି  
ମୋ ଦେହେ ଆନନ୍ଦର ଫଳଗୁ  
ଆଶେ ସବୁଜ ସୁନ୍ଦର ଶିହରଣ ।୧।

ଫୁଲପକା ସଞ୍ଜବେଳେ ତୁମେ  
ଯେବେ ମୋତେ ଖୋଜ ଚାରିଆଡ଼  
ତୁମକୁ ନପାଇ ଏକୁଟିଆ  
କାନ୍ଦି କରେ ସବୁ ଖୋଜତାଡ଼ ।  
ତୁମ ଦେହସାରା ପ୍ରେମର ପସରା  
ଯେତେ ରାଗରୋଷ ଅଭିମାନ ।୨।

# କେତେ ଆଶଙ୍କାରେ...

କେତେ ଆଶଙ୍କାରେ ବିତାଏ ମୁଁ ଦିନ  
କେବଳ ତୁମରି ପାଇଁ  
କେତେ ଭରସାରେ କାଟେ ମୁଁ ଜୀବନ  
ନିହାତି ନିଜର ହୋଇ  
ଅଭିଯୋଗ ତୁମ ଅଭିମାନଭରା  
ଚାହାଣୀର ଭରା ନଇ ।୦।

ଚଉଠେ ଚିନ୍ତାର ଚନ୍ଦ୍ରିକା ତୁମେ  
ଅନେକ ତାରାର ମେଲେ  
ଶୂନ୍ୟ ଶ୍ରାବଣର ଶୁଖିଲା ଦେହରେ  
ତୋରା ଶିହରଣ ଖେଳେ  
କେଉଁ ଅଧିକାରେ ତୁମ ଓଠଧାରେ  
ହସ ଚିକେ ହେବି ମୁହିଁ ।୧।

ନିରବ ରାତିର ନିର୍ଜନ ଦ୍ଵୀପେ  
ତୁମେ ମୋ ନିରୋଳା ମନ  
ନିଶ୍ଚିତ ଦୁଃଖର ଘାଟି ରାସ୍ତାରେ  
ଦେଲ କିଆଁ ନିର୍ବାସନ  
ପ୍ରତାରଣାକୁ ମୁଁ ଆପଣାଇ ଅଛି  
ମଉଳିଲା ଫୁଲ ହୋଇ ।୨।

# ଆମ ଗାଁ ଗଳିରାସ୍ତା...

ଆମ ଗାଁ ଗଳି ରାସ୍ତା ତୁମକୁ ଖୋଜିଲା ବେଳେ  
ବଂକା ଦେଖାଯାଏ  
ସେଇ ରାସ୍ତା ଦେଇ ତୁମ ସାଥେ ଗଲା ବେଳେ ପୁଣି  
ସିଆ ହୋଇଯାଏ  
ଯେତେସବୁ ପାଦଟିହୁ ପାଗଳ ମନକୁ  
ମୋର ଚହଲାଇ ଦିଏ । ୦ ।

ରାସ୍ତାକଡେ ଯେତେ ଗଛ ସବୁ ଲାଗନ୍ତି ମୋତେ  
ବଢ଼ିଗଲା ପରି  
କାଲି ଯିଏ ଛୋଟ ଥିଲା କେଡ଼େ ବେଗେ ଭୁମିରୁ ସେ  
ଆସିଛି ବାହାରି  
ପିଲାଦିନୁ ଦେଖୁଛି ସେ ରାସ୍ତାସବୁ,  
ଦେଖୁଥିବି ବଂଚିଥିବା ଯାଏ । ୧ ।

ରାସ୍ତାସବୁ ଖାଁ ଖାଁ ଲାଗେ ତୁମେ ଯେବେ ନଥାଅ  
ଗାଆଁରେ ଆମର  
ପବନ ପତଳା ହୁଏ ପାଣି ବି ତ ଶୁଖିଯାଏ  
ନଈ ପୋଖରର  
ଅନ୍ଧାରେ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇ ରାସ୍ତା ଦିଶେ ନାହିଁ  
ତୁମେ ନ ଫେରିବା ଯାଏ । ୨ ।

# ଫଗୁଣ ଆସିଛି...

ଫଗୁଣ ଆସିଛି ଆଜି କୋଇଲି କଣ୍ଠରେ  
ବସନ୍ତର ଆତୁର ଆଖିରେ  
ରଂଗ ଅବିରର ଖେଳ ପାଗଳ କରିଛି  
ଭାରି ଭାରି ସଂପର୍କ ତୋରୀରେ । ୦ ।

ଉଦାସ ଗ୍ରୀଷମ, ଘନଘୋର ବର୍ଷା  
କେବେଠାରୁ ସବୁତ ଗଲେଣି  
ଶୀତର ପ୍ରକୋପ ଛୁଇଁ ବସୁଧାକୁ  
ତାହୁଁ ତାହୁଁ ନିଖୋଜ ହେଲାଣି  
ଫଗୁଣର ପୁଲ୍ଲୀମନ ଉଡିବୁଲେ  
ପୁଲ୍ଲବନ ପ୍ରଜାପତି ମେଲେ । ୧ ।

ଭଅଁର ତୁମୁଟି ଜାତି ଜାତି ପୁଲ୍ଲ  
ତପଳ ଚକୋର ମୁହଁ  
ମନମୋହି ନିଏ ମଲ୍ଲିପୁଲ୍ଲ ବାସ୍ନା  
ରଂଗଣୀ ପୁଲ୍ଲର ଦେହ  
ତୁମେ ରହିଥିବ ସବୁଦିନ ମୋର  
ଭଲ ପାଇବାର ହୃଦୟରେ । ୨ ।

# ତୁମେ ଗଢ଼ିଦେବ...

ତୁମେ ଗଢ଼ିଦେବ କହିଥିଲ ରାଣଦେବ

ହଲେ ସୁନା କାନପୁର

ଗଢ଼ି ତ ଦେଲନି ଛାଡ଼, ପଚାରିଲେ କୁହ

ଏବେ ସବୁ ଭୁଲିଗଲ

ପଣତ କାନିରେ ମୋର ବଳକା ଆୟୁଷ

ତୁମ ଧୀରେ ବାନ୍ଧି ଦେଲ ।୦।

ତୁମ ସାଥୀରେ ପାଦ ମିଳାଇ ଚାଲିବାକୁ

ଚାହିଁଲେ ବି କାହିଁ ଡରେ

ମନେ ମନେ ଯାହା ଭାବେ କରିବାକୁ

କରିବି କି ଅଧିକାରେ

କପାଳ ଲିଖନ ହେବ ଭୋଗିବାକୁ

ହେଉ ଖରାପ କି ଭଲ ।୧।

ମାଟିରେ ତିଆରି ଛୋଟ କଣ୍ଢେଇ ମୁଁ

ପଡ଼ିଗଲେ ଭାଙ୍ଗିଯିବି

ଯେତେ ଗାଳି କଲେ କହିଥିବା କଥା

ସବୁ ମନେ ରଖିଥିବି

ତୁମରି ଓଠରେ କହୁ ହସଧାରୁ

ହୋଇଯିବ କଇଁଫୁଲ ।୨।



# ଜାଣି ପାରିଲିନି...

ଜାଣିପାରିଲିନି କେତେବେଳେ ତୁମେ  
ଆସି ମୋର ଆଖି ବୁଜିଦେଲ  
ଯାହା ତାହୁଁଥିଲି କହିବନି ତୁମେ  
କହୁ କହୁ ସବୁ କହିଦେଲ । ୦ ।

ବସନ୍ତ ମଳୟେ ମାତି ମୁଁ ଅଧାର  
ସପନର ଫୁଲ ଉପବନେ  
ଚଞ୍ଚଳ ଆଖିର ମଧୁ ମାଦକତା  
ହଜିଯାଏ ଖାଲି ଅଭିମାନେ  
ତୁଆ ଚନ୍ଦନରେ ବାସୁଥାଅ ତୁମେ  
ସତେକି କୁଆଁରୀ କିଆଁଫୁଲ । ୧ ।

ମନର ମହିରେ ଦୀପଟିଏ ଜାଳି  
ବସିଛି କେବେଠୁଁ ବାଟ ଚାହିଁ  
ଆନନ୍ଦେ ଅଧାର ହୃଦୟକୁ ମୋର  
କାହିଁକି କରୁଛ ନାହିଁ ନାହିଁ  
ଫୁଲ ପରୁଣର ଆକାଶରେ ମୋର  
ନିଆରା ଆଶାର ଶଙ୍ଖଟିଲ । ୨ ।

# ମୁଁ ତ ଅମାନିଆ...

ମୁଁ ତ ଅମାନିଆ ଏକ ଝରଣା

ପାହାଡ଼ ଖୋଲଇ କୋଳାହଳ ତେଜୁଁ

ଯାଉ ଯାଉ ହେଲି ବାଟବଣା ।୦।

ତୁମେ ତ ଜାଣିଛ ତୁମ ଆଖିରେ ମୁଁ

ଲୁହ ପରି ଆପଣାର

ତୁମେ ତ ଦେଖିଛ ନୀରବ ରାତିରେ

ମୁଁ ନିରୋଳା ଅନ୍ଧକାର

କୁଆଁରୀ ମନର କଳପନା ତଳେ

ତୁମ ମତିଗତି ନାହିଁ ଜଣା ।୧।

ଅବସନ୍ନ ମୋର ଆଖିପତା ଧାରେ

ତୁମେ ତ କଜଳ ଗାର

ବାଉଳା ମନର ବେଳାଭୂମି ପରେ

ତୁମେ ଏକ ବତୀଘର

ଝରା ଶେଫାଳୀର ଝାଉଁଳା ଦେହରେ

ଖୋଜୁଛି ଆଜି ତୁମ ଠିକଣା ।୨।

ଝରି ଝୁରିଯାଏ..

୭୫

# ଅନୁତାପ ଅନଳରେ...

ଅନୁତାପ ଅନଳରେ ଜଳିଯାଏ ମୁଁ ଗୋ  
ସ୍ଵପ୍ନର ସଜିତା ହୋଇ  
ମରିଚିକା ପଛେ ଖାଲି ଧାଉଁଥାଏ ଟିକେ  
ସୁଖର ସଂଧାନ ପାଇଁ । ୦।

ବୁଝେନା ଆଜି ଅନ୍ତର ମୋର  
ଦୁଃଖରେ ପଡୁଛି ଭାଙ୍ଗି  
ବିଶ୍ଵାସେ ମୋ ବିଷ ଭରିଦେଲ  
ବଂଚିବି ମୁଁ କାହାଲାଗି  
ବିରହ ବେଦନା ଅସ୍ତବ୍ୟସ୍ତ କରେ  
ଅସହ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଦେଇ । ୧।

ସୁନାର ପ୍ରତିମା ପରି ତୁମେ  
ଝଟକୁଛ ଝଲମଲ  
ପ୍ରୀତିର ପସରା କାହିଁ ପାଇଁ  
କହୁ କହୁ ଖୋଲିଦେଲ  
ପ୍ରେମର ନିଶାରେ ପାଇବା ଆଶାରେ  
ବସିଛି ମୁଁ ବାଟ ଚାହିଁ । ୨।

ଝରି ଝୁରିଯାଏ...

୨୭

# ବେଳ ଦେଖୁ...

ବେଳଦେଖୁ ତୁମେ ଆସ  
                                କାହିଁ କେତେ ଦିନୁ  
ଏତେ ଦିନ ପରେ ବି ତ  
                                ପଶୋରିନ ମନୁ  
ଆଖିର ଆକାଶେ କିବା ତୁମେ ଲାଗ  
                                ସତେ ଏକ ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁ ।୦।

ସ୍ମୃତିର ସଉପ ପାରି  
                                ମିଛେ ଶୋଇଗଲ  
ବସିଥିଲି ବାସି ଶେଯେ  
                                ଆଖି ବୁଜିଦେଲ  
ନୀରବତା ମୋର ଭାଂଗିଦେଲ ତୁମେ  
                                ହୃଦୟ ନିଭୁତ କୋଣୁ ।୧।

ସରଳ ମନରେ ସୁଆଦିଆ  
                                କଥା ହେଲ  
ବହଳେ ବାସ୍ନାରେ ଚାରିଆଡ଼  
                                ଭରିଦେଲ  
କଥାରେ କଥାରେ କହିଦେଲ ଏତେ  
                                ସବୁ କଥା ଜାଣୁ ଜାଣୁ ।୨।

# ଆମ ଗାଁ ଜହ୍ନ...

ଆମ ଗାଁ ଜହ୍ନ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ବ

ତୁମ ଗାଁ ଆକାଶରେ

ଆମ ଗାଁ ଝଡ଼ ବହେ

ତୁମ ଗାଁ ବତାସରେ

ତୁମ ଗାଁ ହଂସମାନେ ପହଁରନ୍ତି

ଆମ ଗାଁ ନଈ ନିଜୁଡ଼ କୋଣରେ ।୦।

ତୁମ ଚାନ୍ଦାଶାର ତୁମ୍ଭକରେ

ଚାଣି ହୋଇ

କେତେବେଳେ ହୋଇଯାଏ କାଠର କଣ୍ଢେଇ

ତୁମ ଆଖି ନୀରବତା ଝରିଯାଏ

ମୋ ଆଖିର ଅଦୃଶ୍ୟ ଅଶ୍ରୁରେ ।୧।

ମୋ ପ୍ରେମର ପୁଲପୁଟେ

ତୁମ ବଗିଚାରେ

ତୁମ ହସ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳରେ

ମୋର ଓଠଧାରେ

ହୃଦୟଟି ମୋର ଆସିଛି ମୁଁ ଛାଡ଼ି

ତୁମ ଜାମୁଗଛ କୋରଡ଼ରେ ।୨।

ଝରି ଝୁରିଯାଏ...



# ନିର୍ଜନ ଦ୍ଵୀପର...

ନିରିଜନ ଦ୍ଵୀପ ମାଟି ଛୁଉଁ ଛୁଉଁ  
ନିଶ୍ଚିତ ଦୁଃଖରେ ବୁଡ଼ିଗଲି  
କେଉଁ ଅପରାଧେ ଦେଲ ନିର୍ବାସନ  
ହସି ହସି ତାକୁ ବରିନେଲି ।୦।

ତୁମ ଅଗଣାର ତୁଳସୀ ଚଉରା  
ପାଶେ ଜାଳୁଥିଲେ ସଂଜବତୀ  
କେତେ କେତେ କଥା ମନାସି ଯେ ଥିଲେ  
ସାକ୍ଷୀ ଅଛି ସେହି ଜହ୍ନରାତି  
ବିତାଇଛେ ଯେତେ ସଂଜ ସକାଳ  
ଧୀରେ ଧୀରେ ତାକୁ ଭୁଲିଗଲି ।୧।

ତୁମେ ଥିଲ ଦିନେ ଅବୁଝା ନଈରେ  
ଚହଲାଇ ପାଣିର ଢେଉ  
ନଈ ଅତଡାରେ ଗୋଡ଼ ଖସିଗଲା  
ସେ ପାଣିରେ ପାଦ ଦେଉ  
ବେଦନା ବିଧୂର ବିଦାୟ ବେଳାକୁ  
ମନେ ମୁଁ କରିଛି ଜପାମାଳି ।୨।

ଝରି ଝୁରିଯାଏ..

୭୯

# ପାପର ପୃଥ୍ବୀ...

ପାପର ପୃଥ୍ବୀ ପହଞ୍ଚେ ନିଦର  
ସପନରେ ଦେଖୁଅଛି  
କିଏ ତାର ପର କିଏ ବା ନିଜର  
ନିଜେ ସବୁ ପରଖୁଛି ।୦।

ଅଦିନ ମଳୟ ଅବୁଝା ଦେହକୁ  
ଯେବେ ଥରେ ଛୁଇଁଯାଏ  
ମଲାଗଛ ମନ କଅଁଳି ଉଠଇ  
ପାଉଁଶ ବି ଫୁଲ ହୁଏ  
ମିଠା ମିଠା ହସ ଉଦାସ ଓଠରୁ  
ସତେକି ବା ଓହଳିଛି ।୧।

ଜୀବନ ଯାକର ଯନ୍ତ୍ରଣା ସବୁକୁ  
କରିଦେଲେ ଆପଣାର  
ଭଲପାଇବାର ଚନ୍ଦନ ବନରେ  
ଶୁଭେ ଡାକ ଫଗୁଣର  
ସମୟ ନଦୀରେ ମନ ନଉକାଟି  
ଦୁଃଖ ପାଣି କାଟି ଯାଉଛି ।୨।

# ଶ୍ରୀବତ୍ସ ଲେଖୁଛି...

ଶ୍ରୀବତ୍ସ ଲେଖୁଛି ଚିଠି

ବରଷା ହାତରେ

ଭାରି ଭାରି ଦେହଟା'ର

ଭିଜିଯିବା ପରେ ।୦।

ଭରସାର ଭସାମେଘ

ଭାସିଯାଏ କାହିଁ

ଏପଟ ସେପଟ ହୁଏ

ସ୍ଥିର ରହେ ନାହିଁ

ବର୍ଷା ଭିଜା ଆଖିପତା

ମୁଦିଯାଏ ଧାରେ ।୧।

ପ୍ରେମ ହୁଏ ପ୍ରତାରଣା

ଭୁଲ ବୁଝାମଣା

ଉଦାସ ଓଠରୁ ଖୋଜେ

ପ୍ରଶ୍ନର ଠିକଣା

ବଂଦୀ ହୁଏ ଦେହମନ

ହୃଦୟ ସାଥୀରେ ।୨।

ଝରି ଝୁରିଯାଏ..

୭୦



# ଆତୁର କଣ୍ଠରେ...

ଆତୁର କଣ୍ଠରେ ଡାକୁଛି ତୋତେ  
ଜୀବଧନ କାଳିଆ  
ବସିଛି ମଉନେ ପଥର ମୂରତି  
ତୁ ନୀଳାଚଳିଆ । ୦ ।

ଝଟକୁଛି ସୁନାଦେହ  
ରତନ ବେଦିରେ  
ବିରାଜୁଛି ଶୁଭ୍ରନୀଳ  
କାନ୍ତି ଶ୍ରୀଅଂଶରେ  
ପରମ ପବିତ୍ର ତୋ ମନ୍ଦିର  
ଗାତ୍ର ହେ ଚଉବାହା । ୧ ।

ଝରିପଡୁ ତୋ ଦେହରୁ  
କରୁଣାର ବାରି  
ଦୁନିଆରୁ ଦୁଃଖ ଶୋକ  
ଯାଉ ଅପସରି  
ଭରିଦେ ସବୁରି ମୁଖରେ  
ହସ ତୁ ଚକାଆଖିଆ । ୨ ।

# ଭାସିଆସେ...

ଭାସିଆସେ ଚଉଦିଗୁ  
ସଂଗୀତର ସୁର  
ସେ ସୁରରେ ତାଳଦିଏ  
ଯିଏ ବାରବାର  
ସେ ତ କେହି ନୁହେଁ ମୋର ଜଗତ ଠାକୁର । ୦ ।

ଧୂପଦୀପ ଚନ୍ଦନରେ  
ବାସନା ଅପାର  
ସେ ବାସନା ମହ ମହ  
କୋଟି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର  
ସେ ତ କେହି ନୁହେଁ ମୋର ଜଗତ ଠାକୁର । ୧ ।

କାହାପାଇଁ ନିତିଲୋଡ଼ା  
ତୁଳସୀର ମାଳ  
ସେ ମାଳରେ ଗୁନ୍ତା ଯେତେ  
ଭକତ ଭଣ୍ଡାର  
ସେ ତ କେହି ନୁହେଁ ମୋର ଜଗତ ଠାକୁର । ୨ ।

# ସାଇ ଭଗବାନ

ବନ୍ଧୁର ଏ ପଥେ ନାହିଁ କେହି ସାଥେ  
ଆସ ସାଇ ଭଗବାନ  
ମନ ମନ୍ଦିରେ ମୋ ପ୍ରଦୀପ ଜଳାଇ  
ଦିଅ ତୁମ ଦରଶନ ।୦।

ସର୍ବ ଦୁଃଖ ହର  
ହେ ପରମେଶ୍ଵର  
ଶାନ୍ତିର ବାରତା  
ଦିଅ ବାରଂବାର  
ଭକତି କୈବଲ୍ୟ କଣିକାଏ ହେଲେ  
କର ସାଦରେ ଗ୍ରହଣ ।୧।

ଶାନ୍ତ ସୁକୋମଳ  
ସେ ପଦ ଯୁଗଳ  
ଭକତିର ଉତ୍ସ  
ଭକତ ପାଗଳ  
ଦୁଃଖ ଅବସାଦ ହେ ସକ୍ତିଦାନନ  
କରବାରେ ଅବସାନ ।୨।

# କାଳିଆ ଦେହରେ...

କାଳିଆ ଦେହରେ ତୋର କିଏ ସେ ଭରିଚି କହ  
ଅମାପ ଶକତି  
ସେନେହ ତୋରିରେ ବାନ୍ଧି କାହିଁ କେତେ ଦୁଃଖୀ ରକି  
ଦେଉଛୁ ମୁକତି ।୦।

କି ଯୋଗରେ ଆସିଲି ଏ  
ସହରକୁ ତୋର  
କି ବେଳାରେ ପହଞ୍ଚିଲି  
ତୋର ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର  
ଧୂପଦୀପ ଚନ୍ଦନରେ ଜାଳିଦେଲି ତୋ ପାଦରେ  
ଅଶେଷ ଭକତି ।୧।

ଆନନ୍ଦ ବଜାରେ ତୋର  
ଭୁଲିଗଲି ଭୋକ  
ବାଇଶି ପାହାଚେ ସତେ  
ଶୁଣିଲୁ ମୋ ଡାକ  
ଆଖିରେ ଆଖିଏ ଲୁହ କି ଦେଇ ପୂଜିବି କହ  
ପ୍ରୀତିର ମୂରତି ।୨।

# ଭକ୍ତିର ଭାବରେ ବଂଧା...

ଭକ୍ତିର ଭାବରେ ବଂଧା

ମୋ ଭାବ ଠାକୁର

ଭାବରେ ଭାବରେ ଆସ

ମୋ ଭାବ ମନ୍ଦିର ।୦।

ଶୂନ୍ୟରେ ବ୍ରହ୍ମ ଦିଶୁଛି

ବ୍ରହ୍ମହୁଏ ଶୂନ୍ୟ

ଶୂନ୍ୟବ୍ରହ୍ମ ପୂର୍ଣ୍ଣବ୍ରହ୍ମ

ଦେହେ ହୁଏ ଲୀନ

ଭାବର ସହିତ ଭକ୍ତି ଯୋଡ଼ିଦିଅ ସାଇ ସୁନ୍ଦର ।୧।

ଚତୁର୍ଦ୍ଧା ମୂରତି ରୂପେ

ଦିଅ ଦରଶନ

ଶ୍ରୀରାମ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ସାଇ

ଆହେ ଭଗବାନ

ଭାବରେ ଲାଗିଛି ମାୟା ଖୋଜୁ ଖୋଜୁ ଭାବନଗର ।୨।

ଧୂପଦୀପ ଚନ୍ଦନରେ

ବାସେ ଚଉଦିଗ

ହୃଦୟ ମନ୍ଦିରେ ତୁମେ

ନୀଳ ଅନୁରାଗ

ଭାବକନ୍ଦରରୁ ମୋର ଝରିଯାଉ ସାଇ ନିର୍ଝର ।୩।

# ସପନେ ଦେଖୁଲି...

ସପନେ ଦେଖୁଲି ପ୍ରିୟା

କୃଷ୍ଣଚୂଡ଼ା ଫୁଲର ଶେଯରେ

ଗୋପନେ ଲେଖୁଛୁ ଚିଠି

ପ୍ରଣୟର ହାତ ପାଖୁଡ଼ାରେ ।୦।

ତୋ ଓଠର ଭାଷା ରଚେ

ବିରହ କବିତା

ତୋ ଉଦାସ ଚାହାଣୀରେ

ପ୍ରେମ ମାଦକତା

ଲୀଳର ଓଡ଼ଣା ତଳେ

ଝରିଯାଉ ପ୍ରୀତି ପରଶରେ ।୧।

ଲୁହାର ଶିକୁଳି ଖୋଲି

କେଶେ ଯାଉ ଉଡ଼ି

ବୟସ ଡେଶରେ ପରା

ମୁଁ ତୋର ପ୍ରହରୀ

ସମୟର ଆକାଶରେ

ଉଡ଼ିବୁଲୁ ପ୍ରଣୟ ନିଶାରେ ।୨।

ଝରି ଝୁରିଯାଏ..

୭୭

# ସବୁ ସମ୍ଭାବନା...

ସବୁ ସମ୍ଭାବନା ମଉଳିଯାଇଛି  
ସଞ୍ଜ ଆସିଲାଣି ନଇଁ  
ସବୁ ବାଲିଘର ଭାଙ୍ଗିଯାଉଅଛି  
ଲହରୀଟି ଦେଲେ ଛୁଇଁ । ୦ ।

ହଜିଲା ଅତୀତ ହେଜି ହେଉଅଛି  
ସାରାଦିନ ସାରାରାତି  
ବିଳପି ଉଠୁଛି ବହଳେ ବିଶ୍ୱାସ  
ନପାଇ ନିରୋଳା ସାଥୀ  
ଯେତେ ବୁଝାଇଲେ ବୁଝୁନାହିଁ ମନ  
ତାହେଁ ଉଡ଼ିଯିବା ପାଇଁ । ୧ ।

ତୁମଠୁ ଦୂରତା ଯେତେ ବଢ଼ିଯାଏ  
ସେତେ ଜଳିଜଳି ଯାଏ  
ତୁମକୁ ସପନେ ଦେଖିବା ପାଇଁ କି  
ରାତିକି ସାଂଗରେ ନିଏ  
ଲୁହକୁ ଦେଇଛି ମେଘର ଠିକଣା  
ଦେହେ ବରଷିବା ପାଇଁ । ୨ ।

# ଶାମୁକାଟିଏ ମୁଁ...

ଶାମୁକାଟିଏ ମୁଁ ସାଗର ବେଳାରେ  
କେହି ନାହିଁ ମୋର ସାଥୀ  
ଛୋଟବଡ଼ କେତେ ଦେଉମାଡ଼ ସହି  
ବିତାଉଛି ଦିନରାତି ।୦।

ଲହରୀ ଆସିଲେ ପୋତି ହୋଇଯାଏ  
ବେଳେବେଳେ ବାଲି ଦେହେ  
କେବେ ଲୁଚିଯାଏ କେବେ ଦେଖାଦିଏ  
ସବୁରି ମନକୁ ମୋହେ  
କେତେ କେତେ ଦୁଃଖ ସହି ମୁଁ ନେଇଛି  
ଆନନ୍ଦରେ ମଥାପାତି ।୧।

ମୁଁ ଜାଣିଛି ମୋର ପେଟରେ ଭରିଛି  
ମୁକୁତାର ମଣିମାଳ  
କେମିତି ତାହାକୁ ରଖିବି ସାଇତି  
ପାଏ ନାହିଁ ଅଳକୂଳ  
କପାଳ ଆଦରି ପଡ଼ିଛି କେବେଠୁ  
ଭାଗ୍ୟ ଦେଉନାହିଁ ସାଥୀ ।୨।

ଝରି ଝୁରିଯାଏ..

୭୯



# ପାଦକୁ ଦିଅନା...

ପାଦକୁ ଦିଅନା ନୁପୁର ମୋତେ ଗୋ  
ଦେହେ ଫୁଲପକା ଶାଢ଼ୀ  
ଗଳାକୁ ଦିଅନା ମୋତିମାଳ ଆଣି  
ହାତକୁ ରଂଗୀନ ଚୁଡ଼ି ।୦।

କଣ୍ଠରେ ମୋର ଯେ ବେସୁରା ରାଗିଣୀ  
ନୃତ୍ୟ ମୋର ଛନ୍ଦହରା  
ବିରହ ବିଧୁରା ନାୟିକାଟିଏ ମୁଁ  
ଜୀବନଟା ଦୁଃଖଭରା  
ବିଫଳତା ମୋର ଭାଗ୍ୟରେଖାଟିକୁ  
ପଛକୁ ଧରିଛି ଭିଡ଼ି ।୧।

ଆଖିକୁ ଦିଅନା ମନଭରି ନିଦ  
ଓଠକୁ ଦିଅନା ହସ  
ସ୍ମୃତିକୁ ଦିଅନା ଭାବିବାର ଶକ୍ତି  
ଦେହକୁ ଦିଅନା ସ୍ବର୍ଗ  
ଜଳି ଜଳି ମୁହଁ ଜାଳିପୋଡ଼ି ଦିଏ  
ମୋ ଭିତର ଫୁଲକଢ଼ି ।୨।

# ଆଖୁକୁ ମାଗିଲି...

ଆଖୁକୁ ମାଗିଲି ଆଲୁଅ ଟିକେ ମୁଁ  
ସିଏ ଦେଖାଇଲା ଅନ୍ଧକାର  
ମନକୁ ମାଗିଲି ମମତା ମୁଁଠାଏ  
ସିଏ ଦେଲା ମୋତେ ଅହଂକାର ।୦।

ମେଘକୁ କହିଲି ବରଷିବା ପାଇଁ  
ସିଏ ଉଡ଼ିଗଲା ପବନରେ  
ଆକାଶ ଦେହରେ ଖୋଜିଲି ତାରାକୁ  
ସିଏ ଲୁଚିଗଲା ସପନରେ  
ରାତି ବିତାଇଲି ଏକା ଏକା ମୁହିଁ  
ସାଥୁ ବିନା ଲାଗେ ହାହାକାର ।୧।

ମାଟିକୁ ଡାକିଲି ମାଆ ମାଆ ବୋଲି  
ସିଏ ଦେଲା ନାହିଁ ଧରାଛୁଆଁ  
ସାଗର ବେଳାରେ ଖୋଜିଲି ଶାମୁକା  
ସିଏ ବୁଲାଇଲା ମୋତେ ଭୁଆଁ  
ମାୟା ମରିଚିକା ପଛେ ଧାଇଁ ଧାଇଁ  
ହେଲି ଅପଦସ୍ତ ବାରଂବାର ॥୨

# ତୁମେ ଭାବୁଥିଲ...

ତୁମେ ଭାବୁଥିଲ ଅନ୍ଧକାର ଯା'କୁ  
ସେ ତ ଆଲୋକଠୁ ବଳି  
ତୁମେ ଭୋଗୁଥିଲ ଯାତନା ଯା'ଠାରୁ  
ସେ ତ ଗୋଲାପର କଳି । ୦ ।

ଭାବନା ରାଜକେ ଥରେ ବୁଲିଗଲେ  
ସବୁ କିଛି ସତ ଲାଗୁଥାଏ  
ପରକୁ ଆପଣା କରିବାକୁ ହେଲେ  
କିଛି କିଛି ତ୍ୟାଗ ଲୋଡ଼ା ହୁଏ  
ଆଖିର ଲୁହରେ ମାପିହୁଏ ନାହିଁ  
ଓଠରେ ହସର ଚକ୍ରତାଳି । ୧ ।

ସମୟ ସତ୍ତାକୁ ଘୁରିବୁଲି ମୁଁ ଯେ  
ସାଜିଛି ଗୋଟିଏ ପଳାତକ  
ବିଫଳତା ପାଇଁ ପଚାରି ବୁଝିଛି  
ଭେଟିଛି ଯାହାକୁ ବାଟଯାକ  
କାହାଠୁ ନପାକ ସଠିକ ଉତ୍ତର  
ମରୁଛି ନିତି ମୁଁ ଜଳି ଜଳି । ୨ ।

# ମରିଗଲା ପରେ...

ମରିଗଲା ପରେ ସଜେଇ ଦେବଗୋ

ଫୁଲ ଚନ୍ଦନରେ ଦେହ

ଭିଜେଇ ଦେବଗୋ ଆଖିର ଲୁହରେ

ହୃଦୟ ତଳର କୋହ ।୦।

ବିଚେଇଛି କେତେ ସଞ୍ଜ ଓ ସକାଳ

ପାଖେ ରହି ତୁମ ସାଥେ

କେତେ କେତେ ସ୍ମୃତି କେତେ ଅନୁଭୂତି

ଜୀବନର ଚଳାପଥେ

ସମାଧିରେ ନିତି ଦୀପ ଜାଳୁଥିବ

ଦେଖୁଥିବି ତୁମ ମୁହଁ ।୧।

ରାଗରେ ରୋଷରେ କିଏ ଯଦି କିଛି

କହିଦେଲା ସହିନେବ

ମାନ ଅଭିମାନ କିଛି କରିବନି

ଯେତେଦିନ ବଞ୍ଚିଥିବ

ଜନମ ଜନମ ସାଥୀ ହୋଇ ମୋର

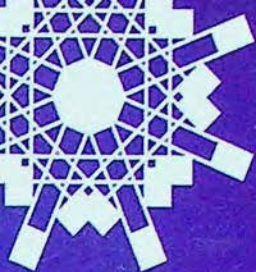
ସଦା ତୁମେ ରହିଥାଅ ।୨।

ଝରି ଝୁରିଯାଏ..

୧୩

## କବିଙ୍କର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସାରସ୍ୱତ କାବ୍ୟକୃତି

୧. ସମୟର ସ୍ୱର
୨. ଆହତ ଉପତ୍ୟକା
୩. ବିବର୍ଣ୍ଣ ବସୁଧା
୪. ସାଜନାମ କେବଳମ୍
୫. ଜହ୍ନ ଜହ୍ନ ମନ
୬. ଫର୍ଜା ଖୋଜୁ ଖୋଜୁ



କବି ଡ. ଗୋବିନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର ଦାଶ କବିତା ରାଜ୍ୟରେ ସାଂପ୍ରତିକ ସମୟର ଏକ ପରିଚିତ ନାମ। “ଝରି ଝୁରିଯାଏ” କବିତା ସଂକଳନଟି ତାଙ୍କର ଏକ ସଫଳ ଓ ସାର୍ଥକ ସୃଷ୍ଟି। ଏଥିରେ ସଦୁରାଟି କବିତା ସନ୍ନିବେଶିତ। ଅନୁଭବର ଅଗଣାରେ କବି ଡ. ଦାଶ ବିଚରଣ କରନ୍ତି ତାଙ୍କର ସୁସ୍ଥ ଅନ୍ତଃମାନ ଭାବନା ଓ ସରଳ, ସାବଲୀଳ ଭାଷାକୁ ଧରି ଓ ଆଂକି ଦିଅନ୍ତି ତାଙ୍କ ରଚିତ ପ୍ରତିଟି କବିତାରେ ଗଭୀର ଆତ୍ମପ୍ରତ୍ୟୟର ସ୍ଵରଲିପି ଓ ଜଟିଳ ଜୀବନବୋଧର ଅଦୃଶ୍ୟ ଚିତ୍ରପଟ। ଭାଷା ଓ ଭାବନାରେ ସେ ଯେତିକି ସୁଚ୍ଛ ଓ ସରଳ; ଛନ୍ଦ ଓ ଲୟରେ ସେତିକି ଧୂରୀଣ। କବି ଡ. ଦାଶ କେଉଁ ଏକ ଅଦୃଶ୍ୟ ଶକ୍ତିର ଇଂଗିତରେ ବିମୋହିତ ସାହିତ୍ୟର ନୀରବ ସାଧକ ଓ ଶାଶ୍ଵତ ସଂପର୍କର ସଫଳ ରୂପକାର। ତାଙ୍କର ଅନ୍ତର୍ଦୃଷ୍ଟିରେ ଭରିରହିଛି ଜୀବନ ଜିଇଁବାର କଳା ଓ କୌଶଳ ଓ ମାନବିକତାର ମାନସରୋବର। “ଝରି ଝୁରିଯାଏ” ପାଠକୀୟ ଆଦର ଲାଭ କରୁ ଏହା ହିଁ ପ୍ରଭୁ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ପାଖରେ ପ୍ରାର୍ଥନା।

- ପ୍ରକାଶକ



GYANAJUGA PUBLICATION  
BHUBANESWAR -15

Email:- [contact@gyanajuga.com](mailto:contact@gyanajuga.com)

Website:- [www.gyanajuga.com](http://www.gyanajuga.com)

ISBN 93-85798-58-0



9 789385 798580